

Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS

GERARD HOGAN

17 päivänä joulukuuta 2020¹

Asia C-130/19

**Euroopan tilintarkastustuomioistuim
vastaan**

Karel Pinxten

(SEUT 286 artiklan 6 kohta – Euroopan unionin tilintarkastustuomioistuimen entinen jäsen, joka on laiminlyönyt tehtävästään johtuvia velvollisuuksia – Eläkeoikeuden tai muiden vastaavien etuuksien epääminen)

I Johdanto

1. Minkälaiset oikeussäännöt ja eettiset vaatimukset sääntelevät Euroopan tilintarkastustuomioistuimen (jäljempänä ETT) jäsenten käyttäytymistä ja mitkä ovat relevantit seuraamukset, jos näitä vaatimuksia rikotaan? Nämä ovat ne keskeiset kysymykset, jotka nousevat esiin unionin tuomioistuimen käsiteltävänä nyt olevassa ETT:n kanteessa.

2. ETT vaatii kanteessaan unionin tuomioistuinta toteamaan, ettei Pinxten ole täyttänyt ETT:n jäsenyydestä johtuvia velvollisuuksiaan. ETT väittää, että Pinxten on toiminut SEUT 285 ja SEUT 286 artiklassa määrättyjen velvoitteidensa vastaisesti. Näin ollen se vaatii, että unionin tuomioistuin määrää Pinxtenille asianmukaisen seuraamuksen SEUT 286 artiklan 6 kohdan mukaisesti.

3. Tämä on ensimmäinen unionin tuomioistuimessa SEUT 286 artiklan 6 kohdan nojalla nostettu kanne, joka koskee ETT:n (entistä) jäsentä. Kyseisen määräyksen mukaan ”tilintarkastustuomioistuimen jäsen voidaan erottaa tehtävästään taikka häneltä voidaan evätä oikeus eläkkeeseen tai muihin vastaaviin etuuksiin vain, jos unionin tuomioistuin tilintarkastustuomioistuimen pyynnöstä toteaa, että hän ei enää täytä tehtävänsä edellyttämiä vaatimuksia tai siihen kuuluvia velvollisuuksia”. Yleisemmin voidaan todeta, että unionin tuomioistuin on toistaiseksi antanut vain yhden tuomion, joka perustuu samankaltaiseen, komission jäseniin sovellettavaan perussopimuksen määräykseen, eli tuomion komissio v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455), joka annettiin 11.7.2006.

4. Käsiteltävä asia tarjoaa näin unionin tuomioistuimelle uuden tilaisuuden yhtäältä selventää tiettyjä kyseiseen menettelyyn liittyviä menettelyllisiä erityispiirteitä ja toisaalta osoittaa, mitä käyttäytymissääntöjä unionin toimielimissä korkeissa viroissa toimivien henkilöiden odotetaan

¹ Alkuperäinen kieli: englanti.

noudattavan. Unionin tuomioistuimen käsiteltävässä asiassa antamalla ratkaisulla on epäilemättä huomattavaa merkitystä aikana, jona Euroopan unionin, sen toimielinten ja niiden palveluksessa työskentelevien henkilöiden legitimitettiin on vähintäänkin alettu kyseenalaistaa.

II Asiaa koskevat oikeussäännöt

A Sopimus Euroopan unionin toiminnasta

5. ETT on yksi unionin seitsemästä toimielimestä. Sitä käsitellään sellaisenaan kolmessa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen artiklassa eli SEUT 285, SEUT 286 ja SEUT 287 artiklassa.

6. Ensinnäkin SEUT 285 artiklan toisessa kohdassa määrätään, että tilintarkastustuomioistuimen jäsenet ”hoitavat tehtävänsä täysin riippumattomina ja unionin yleisen edun mukaisesti”. Toiseksi SEUT 286 artiklan 3 kohdassa vahvistetaan, että ”tehtävänsä hoitaessaan tilintarkastustuomioistuimen jäsenet eivät pyydä eivätkä ota ohjeita milteen hallitukselta tai muultakaan taholta [ja että he] pidättyvät kaikesta, mikä on ristiriidassa heidän tehtävänsä kanssa”. SEUT 286 artiklan 4 kohdassa määrätään lisäksi, että ”tilintarkastustuomioistuimen jäsenet eivät saa toimikautensa aikana harjoittaa muuta palkallista tai palkatonta ammattitoimintaa. Tehtävänsä ryhtyessään he antavat juhlallisen vakuutuksen siitä, että he toimikautensa aikana ja sen päätyttyä kunnioittavat tilintarkastustuomioistuimen jäsenyydestä johtuvia velvollisuuksiaan ja varsinkin osoittavat kunniallisuutta ja pidättyvyyttä, kun heille toimikauden päätyttyä tarjotaan tiettyjä tehtäviä tai etuja”.

B Tilintarkastustuomioistuimen jäsenten palkkajärjestelyistä annettu asetus N:o 2290/77

7. Tilintarkastustuomioistuimen jäsenten palkkajärjestelyistä 18.10.1977 annetun neuvoston asetuksen (ETY, Euratom, EHTY) N:o 2290/77,² sellaisena kuin se on muutettuna 30.4.2004 annetulla neuvoston asetuksella (EY, Euratom) N:o 1293/2004,³ 7 artiklassa säädettiin seuraavaa:

”Tilintarkastustuomioistuimen jäsen, jota on pyydetty tehtävänsä hoitaessaan siirtymään tilintarkastustuomioistuimen väliaikaisen toimipaikan ulkopuolelle, saa:

- a) korvauksen matkakuluista;
- b) korvauksen hotellikuluista (huone, palvelu ja verot, kaikkia muita kuluja lukuun ottamatta);
- c) jokaiselta täydeltä matkapäivältä korvauksen, joka on 105 prosenttia Euroopan yhteisöjen virkamiesten henkilöstösäännöissä määrätystä maksettavasta päivärahasta.”

² EYVL 1977, L 268, s. 1.

³ EUVL 2004, L 243, s. 26.

C Euroopan petostentorjuntaviraston tutkimuksista annettu asetus N:o 883/2013

8. Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta 11.9.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013⁴ 4 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Virasto suorittaa toimielimissä, elimissä ja laitoksissa 1 artiklassa tarkoitetuilla aloilla sisäisiä hallinnollisia tutkimuksia, jäljempänä ’sisäiset tutkimukset’.

Nämä sisäiset tutkimukset suoritetaan tässä asetuksessa sekä kunkin toimielimen, elimen tai laitoksen päätöksissä vahvistettujen edellytysten mukaisesti.

2. Edellyttäen, että 1 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä noudatetaan:

a) virastolla on oikeus viipymättä ja ilman ennakoilmoitusta saada toimielinten, elinten ja laitosten hallussa olevat merkitykselliset tiedot, tietokannoissa olevat tiedot mukaan lukien, ja päästä niiden kaikkiin toimitiloihin. Virastolla on oikeus tarkastaa toimielinten, elinten ja laitosten kirjanpito. Virasto voi ottaa jäljennöksen mistä tahansa toimielimen, elimen tai laitoksen hallussa olevasta asiakirjasta tai tietovälineen sisällöstä ja saada otteita niistä sekä tarvittaessa ottaa nämä asiakirjat tai tiedot haltuunsa sen varmistamiseksi, etteivät kyseiset asiakirjat tai tiedot katoa;

– –”

D ETT:n eettiset ohjeet

9. ETT määräsi Euroopan unionin tilintarkastustuomioistuimen eettisistä ohjeista 26.10.2011 tekemällään päätöksellä N:o 66-2011, että ETT:hen sovelletaan kyseisen päätöksen liitteessä olevia eettisiä ohjeita.

10. Eettisistä ohjeista ilmenee erityisesti seuraavaa:

”– –

2.2. Tilintarkastustuomioistuimen resursseja on hallinnoitava laillisesti ja sääntöjenmukaisesti ja varainhoidon on oltava asianmukaista. Tilintarkastustuomioistuimen olisi näytettävä varainhoidossa esimerkkiä muille: resursseja on hallinnoitava täysin varainhoitoasetuksen ja muiden asiaankuuluvien sääntöjen mukaisesti; tavoitteet on saavutettava taloudellisesti, tehokkaasti ja vaikuttavasti.

– –

3.2. Poliittiset, kansalliset tai muut ulkoiset tekijät eivät saa vaikuttaa työtehtävien hoitoon.

⁴ EUVL 2013, L 248, s. 1.

3.3. Todellisia ja näennäisiä eturistiriitoja on vältettävä. Eturistiriitatilanteita saattaa syntyä esimerkiksi poliittisiin organisaatioihin liittyvän jäsenyyden, poliittisten virkavelvollisuuksien, lautakuntajäsenyyden ja tarkastuskohteeseen liittyvän taloudellisen edun takia. Näissä asioissa on osoitettava erityistä tarkkaavaisuutta; on myös kiinnitettävä huomiota siihen, missä valossa kolmannet osapuolet saattavat ne nähdä.

– –”

III Pääasian tosiseikat

11. Pinxten oli ETT:n jäsen 1.3.2006–30.4.2018, minkä jälkeen hänen toimikautensa päättyi. Hänet nimitettiin kyseisen toimielimen III jaostoon, joka vastasi ulkosuhteisiin, laajentumiseen ja humanitaariseen apuun liittyvien unionin menojen tilintarkastuksesta. Pinxten toimi III jaoston puheenjohtajana 4.4.2011–30.4.2018.

12. Toimikautensa aikana Pinxtenillä oli käytössään virka-auto ja polttoaineen maksukortti, jolla virka-autoon käytetty polttoaine voitiin laskuttaa ETT:ltä. Lisäksi Pinxten sai käyttöönsä kaksi muuta polttoaineen maksukorttia, joilla hän voi ostaa arvonlisäverotonta ja valmisteverotonta polttoainetta.

13. Vuosina 2006–2014 ETT varasi Pinxtenin käyttöön autonkuljettajan. Huhtikuusta 2014 lähtien Pinxten saattoi pyytää käyttöönsä kuljettajaa toimielimen autonkuljettajapalvelusta, joka toimi ETT:n taloushallinnosta vastaavan johtajan vastuulla. Pinxtenin vastuulla oli 6.10.2016 saakka antaa hänen kuljettamisestaan vastanneelle autonkuljettajalle matkamääräys, jotta tälle voitiin maksaa virkamatkakulujen korvaukset ja päivärahaa. Myöhemmin tätä toimivaltuutta käytti ETT:n pääsihteeri.

14. Pinxtenille maksettiin toimikautensa aikana korvauksia edustus- ja suhdetoimintakuluista ja erilaisista muista kuluista, joita hänelle aiheutui virkamatkoilla, joihin ETT:n presidentti oli Pinxtenin hakemuksesta antanut luvan, sekä kyseisiin virkamatkoihin kuuluvaa päivärahaa.

IV Tutkimukset ja menettelyt

A ETT:n toteuttamat alustavat toimenpiteet

15. ETT sai vuonna 2016 tietoja, joissa väitettiin, että Pinxtenin virkamatkoilla oli tapahtunut useita vakavia väärinkäytöksiä.

16. ETT:n pääsihteeri ilmoitti 18.7.2016 suullisesti Pinxtenille häntä vastaan esitetyistä syytöksistä. Lisäksi ETT:n yksiköt laativat mahdollisten väärinkäytösten määrittämiseksi selvityksen Pinxtenin ja hänen autonkuljettajiensa tekemistä virkamatkoista. Useiden ETT:n yksiköiden ja Pinxtenin välisten keskustelujen jälkeen jälkimmäinen totesi 30.9.2016 päivätyssä muistiossa, ettei hänellä ollut mitään velvollisuutta korvata omiin virkamatkoihinsa tai autonkuljettajiensa virkamatkoihin liittyviä kuluja. Tämän jälkeen ETT:n hallinnon ja Pinxtenin välinen keskustelu jatkui.

17. Lisäksi ETT:lle ilmoitettiin 26.7.2016, että Pinxten oli saattanut syyllistyä vakuutuspetokseen virka-autonsa ja oman yksityisautonsa välillä vuonna 2011 tapahtuneen onnettomuuden jälkeen.

18. ETT:n presidentti ilmoitti 1.9.2011 suullisesti Pinxtenille näistä väitteistä. Pinxten väitti samana päivänä toimittamassaan muistiossa, että kyseinen onnettomuus oli aiheutunut siitä, että Pinxtenin autonkuljettaja oli törmännyt virka-autolla hänen yksityisautoonsa, jota ajoi hänen poikansa.

B Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimus

19. ETT:n pääsihteeri toimitti 14.10.2016 ETT:n presidentin määräyksestä OLAFille asiakirja-aineistoa Pinxtenin toiminnasta, joka oli johtanut mahdolliseen perusteettomien menojen maksamiseen unionin talousarviosta.

20. Ensimmäisen 31.1.2017 pidetyn kokouksen jälkeen OLAFin pääjohtaja ilmoitti 31.3.2017 muodollisesti ETT:n presidentille määränneensä aloittamaan tutkimuksen unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvista väärinkäytöksistä, joihin Pinxten oli mahdollisesti syylistynyt ETT:n varojen käytössä sovellettavien sääntöjen vastaisesti tekemillään tai valtuuttamillaan virkamatkoilla.

21. OLAF ilmoitti 22.9.2017 Pinxtenille kyseisen tutkimuksen aloittamisesta ja tässä yhteydessä hänen asemastaan ”asianomaisena henkilönä”.

22. OLAF teki 20.11.2017 tarkastuksen Pinxtenin toimistossa ja otti haltuunsa useita asiakirjoja. Näiden tietojen alustavan tarkastelun jälkeen OLAF ilmoitti 15.12.2017 Pinxtenille, että tutkimusta oli laajennettu koskemaan muun muassa Pinxtenin asemaan ETT:n jäsenenä kuuluvien oikeuksien ja erioikeuksien mahdollista väärinkäyttöä, mahdollisia eturistiriitoja tai muita SEUT 285 ja SEUT 286 artiklassa tarkoitettuja väärinkäytöksiä sekä tilintarkastustuomioistuimen jäseniin sovellettavien menettelysääntöjen (jäljempänä ETT:n jäsenten menettelysäännöt) rikkomista.

23. OLAFin tutkijat kuulivat Pinxteniä suullisesti 22.12.2017. Pinxten toimitti 15.5.2018 OLAFille kirjalliset huomautuksensa tosiseikkojen yhteenvedosta, jonka virasto oli toimittanut 6.4.2018 tutkimuksensa päätteeksi.

24. ETT vastaanotti OLAFin loppukertomuksen 2.7.2018 sen jälkeen, kun tämä oli saanut tutkimuksensa päätökseen. Kertomuksessa todettiin, että Pinxten oli käyttänyt väärin ETT:n varoja sellaisen toiminnan yhteydessä, joka ei liittynyt mitenkään hänen tehtäviinsä, käyttänyt väärin polttoaineen maksukortteja sekä käyttänyt väärin virka-autonsa liikennevakuutusopimusta. Kertomuksessa myös todettiin, että Pinxtenillä oli ollut perusteettomia poissaoloja, että hän oli jättänyt ilmoittamatta tietystä toimielimen ulkopuolisesta toiminnastaan, että hän oli luvattomasti luovuttanut luottamuksellisia tietoja ulkopuolisille ja että hänellä oli myös osoitettu olevan eturistiriitoja.

25. Kertomuksessa huomautetaan erityisesti, että Pinxtenin hyväksymistä tai valtuuttamista virkamatkoista 332 ei liittynyt mitenkään hänen tehtäviensä hoitamiseen ja että hän oli käyttänyt ETT:n varoja sellaisista yksityisistä tapahtumista, jotka eivät olleet toimielimen etujen mukaisia, aiheutuneiden edustuskulujen kattamiseen.

26. Kertomuksessa toteamiensa seikkojen perusteella OLAF suositteli, että ETT aloittaa Pinxteniin kohdistuvan kurinpitomenettelyn. Se myös suositteli, että ETT toteuttaa asianmukaiset toimenpiteet 472 869,09 euron, joka vastasi ETT:lle aiheutuneiden perusteettomien kustannusten määrää, takaisinperinnän varmistamiseksi sekä harkitsee 97 954,52 euron, joka vastasi Pinxtenille perusteettomien poissaolojen ajalta maksetun palkan määrää, takaisinperintää.

27. Koska jotkin OLAFin tutkimuksessa paljastuneista teoista voivat olla rangaistavia, OLAF toimitti tietonsa ja suosituksensa edelleen Luxemburgin oikeusviranomaisille.

C Rikosoikeudellinen menettely Luxemburgissa

28. OLAFin toimittamien tietojen perusteella tribunal d'arrondissement de Luxembourg (piirituomioistuin, Luxemburg) valtiosyyttäjä pyysi 1.10.2018 päivätyllä kirjeellä, että ETT pidättää Pinxtenin lainkäytöllisen koskemattomuuden. Toimielin hyväksyi pyynnön 15.11.2018.

D Asian käsittely ETT:ssä

29. ETT antoi 12.7.2018 presidenttinsä tehtäväksi laatia alustavan kertomuksen väitteistä, joita OLAFin kertomuksessa oli esitetty Pinxtenin väärinkäytöksistä.

30. ETT:n presidentti toimitti alustavan kertomuksen kyseisen toimielimen jäsenille 5.10.2018. Kertomuksessa suositeltiin, että ETT pyytää unionin tuomioistuinta ”tutkimaan tosiseikat, sellaisina kuin ne on todettu, ja määrittämään, onko Pinxten laiminlyönyt jäsenyydestään johtuvia velvollisuuksia”. Kyseinen kertomus ja OLAFin kertomus toimitettiin samana päivänä tiedoksi Pinxtenille.

31. Pinxten lähetti kirjalliset huomautuksensa ETT:lle 19.11.2018. Toimielimen jäsenet kuulivat häntä 26.11.2018 suljetuin ovin pidetyssä istunnossa.

32. ETT päätti 29.11.2018 suljetuin ovin pidetyssä istunnossa, että Pinxtenin asia oli OLAFin kertomuksen, ETT:n presidentin alustavan kertomuksen, Pinxtenin lainkäytöllisen koskemattomuuden pidättämisestä tehdyn päätöksen sekä Pinxtenin kirjallisten ja suullisten huomautusten perusteella saatettava SEUT 286 artiklan 6 kohdan mukaisesti unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi.

E Asian käsittely unionin yleisessä tuomioistuimessa

33. Pinxten nosti 24.6.2019 unionin yleisessä tuomioistuimessa kanteen, jossa hän vaati kumoamaan ETT:n pääsihteerin 11.4.2019 tekemän päätöksen, jossa 153 407,58 euroa todettiin perusteettomasti maksetuksi ja määrättiin tämä summa perittäväksi takaisin.⁵

34. Kyseisellä kanteella ja nyt käsiteltävällä kanteella on yhteistä se, että riidanalainen summa liittyy nyt käsiteltävässä asiassa esitetyn ensimmäisen kanneperusteen yhteydessä mainittuihin tosiseikkoihin. Unionin yleinen tuomioistuin on lykännyt ensin mainitun kanteen käsittelyä siihen saakka, kunnes unionin tuomioistuin ratkaisee nyt käsiteltävän asian.

⁵ Asia T-386/19.

V Asian käsittely unionin tuomioistuimessa ja asianosaisten vaatimukset

35. ETT:n kannekirjelmä jätettiin 15.2.2019. Kannetta ja vastinetta täydennettiin kantajan vastauksella ja vastaajan siihen antamalla vastauksella. Asianosaiset esittivät kumpikin suulliset lausumansa unionin tuomioistuimessa 29.9.2020 pidetyssä istunnossa.

36. ETT vaatii, että unionin tuomioistuin

- hylkää Pinxtenin unionin tuomioistuimelle esittämän pyynnön lykätä asian käsittelyä siihen saakka, kunnes rikosoikeudellinen menettely Luxemburgissa on saatettu päätökseen
- toteaa, että Pinxten ei enää täytä tehtävästään johtuvia velvollisuuksia SEUT 285 ja SEUT 286 artiklan ja niitä soveltaen annettujen sääntöjen mukaisesti
- tämän seurauksena määrää SEUT 286 artiklan 6 kohdassa määrätyn seuraamuksen, jonka laajuuden ETT jättää unionin tuomioistuimen harkintaan
- jättää Pinxtenin esittämän vahingonkorvausvaatimuksen tutkimatta
- velvoittaa Pinxtenin korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

37. Pinxten vaatii, että unionin tuomioistuin

- lykkää asian käsittelyä siihen asti, kunnes rikosoikeudellinen menettely on saatettu päätökseen
- määrää ETT:n esittämään sisäisestä tarkastuksesta vuosilta 2012–2018 laaditun kertomuksen, joka koskee ETT:n jäsenten virkamatkakuluja ja kaikkien sen jäsenten virka-autojen käyttöä, täsmentämään, mihin toimenpiteisiin tämän kertomuksen johdosta on ryhdytty, sekä esittämään kaikki ilmoitukset mahdollisesta sisäiseen tarkastajaan kohdistuneesta painostuksesta
- hylkää ETT:n nostaman kanteen
- määrää ETT:n maksamaan 50 000 euroa korvauksena hänelle aiheutuneesta henkisestä kärsimyksestä
- velvoittaa ETT:n korvaamaan kaikki oikeudenkäynnistä aiheutuneet kulut.

VI Asianosaisten lausumat

38. Alustavasti on huomautettava, että molemmat asianosaiset ovat esittäneet hyvin laajat kirjalliset huomautukset ja perustelleet väitteitään suurelta osin viittaamalla liitteisiin, joita on yhteensä yli 25 000 sivua. Olisi jokseenkin hyödytöntä yrittää tässä tiivistää kaikkia asianosaisten esittämiä väitteitä. Sen vuoksi aion ainoastaan luetella ETT:n kanteensa tueksi esittämät kanneperusteet ja Pinxtenin esittämät menettelylliset väitteet. Muuten on tässä vaiheessa riittävää todeta, että Pinxten väittää, että kaikki kanneperusteet ovat perusteettomia ja että tosiseikkoja ei suurelta osin ole näytetty toteen.

A ETT:n kanteensa tueksi esittämät kanneperusteet

39. ETT esittää kanteensa tueksi viisi kanneperustetta.

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee ETT:n varojen väärinkäyttöä sellaisen toiminnan rahoittamiseksi, joka ei liity ETT:n jäsenen tehtäviin tai on yhteensopimatonta näiden tehtävien kanssa

40. Ensimmäisessä kanneperusteessaan ETT väittää, että Pinxten käytti väärin ETT:n varoja rahoittaakseen toimintaa, joka ei liittynyt mitenkään hänen tehtäviinsä sen jäsenenä tai oli yhteensopimatonta näiden tehtävien kanssa, kuten virkistystoimintaa (eli 21.–26.8.2013 tehdyn matkan Crans Montanassa (Sveitsi) olevaan vuoristohotelliin voidakseen osallistua Crans Montana Forumin kesäkokoukseen), vapaa-ajan toimintaa (kuten useita metsästysretkiä, Chambordissa (Ranska) järjestetyt kolme metsästysretkeä mukaan luettuina), lomamatkoja (erityisesti matkan Kuubaan 30.3.–14.4.2015) sekä vierailuja ystävien juhlissa ja häissä.

41. Pinxtenin väitetään myös hakeneen maksunpalautuksia ja maksuja henkilökohtaisiin intresseihinsä liittyneestä toiminnasta ja erityisesti siinä yhteydessä, kun hän osti itselleen viinitilan. ETT väittää, että Pinxten myös teki virkamatkoja, jotka liittyivät hänen tehtäviensä kanssa yhteensopimattomaan toimintaan, kuten poliittiseen toimintaan siinä yhteydessä, kun hän toimi Open VLD -puolueessa. Lisäksi Pinxtenin väitetään yhtäältä laskuttaneen ”päivärahattomina virkamatkoina” matkoja, jotka eivät liittyneet mitenkään hänen tehtäviinsä – varmistaakseen, ettei hän joutuisi itse maksamaan matkoillansa käytetyn virka-auton kilometreistä – ja toisaalta käyttäneen virka-autoaan ja ETT:n autonkuljettajien palveluja toimintaan, joka oli yhteensopimatonta hänen tehtäviensä kanssa, mukaan lukien tapauksissa, joissa hän ei itse ollut virkamatkalla.

42. Näin menetellessään Pinxten väitetyksi laiminlöi pyyteettömyyteen, riippumattomuuteen, puolueettomuuteen, sitoutuneisuuteen, kunniallisuuteen, vastuuntuntoisuuteen, esimerkillisyyteen ja avoimuuteen liittyvät velvollisuutensa. ETT väittää, että tämä käyttäytyminen merkitsi SEUT 285 ja SEUT 286 artiklan sekä useiden muiden johdetun oikeuden sääntöjen rikkomista.⁶

Toinen kanneperuste, joka koskee verohelpotusten väärää ja lainvastaista käyttöä

43. Toisessa kanneperusteessaan ETT väittää, että Pinxten käytti verohelpotuksia väärin ja lainvastaisesti. Se väittää, että käyttämällä käyttöönsä saamiaan polttoaineen maksukortteja väärin ja lainvastaisesti Pinxten laiminlöi kunniallisuutta, esimerkillistä käyttäytymistä ja pyyteettömyyttä koskevat velvollisuutensa. Tämän väitetään myös merkitsevän SEUT 285 ja SEUT 286 artiklan sekä useiden johdetun oikeuden sääntöjen rikkomista.⁷

⁶ Asetuksen N:o 2290/77 2 ja 7 artikla; unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta 18.7.2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 (EUVL 2018, L 193, s. 1) 33 ja 74 artikla; tilintarkastustuomioistuimen työjärjestyksen soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 2.6.2016 tehdyn ETT:n päätöksen nro 38-2016 5 artikla; ETT:n jäsenten menettelysääntöjen 1, 2, 4 ja 7 artikla; ETT:n eettisten ohjeiden 1.2, 2.2., 3.2, 3.3 ja 3.7 kohta; INTOSAI:n eettisten sääntöjen 20, 21 ja 25 artikla; ETT:n jäsenten edustus- ja kestityskuluista tehdyn ETT:n päätöksen nro 7-2004 2 artikla; autokaluston hallinnasta ja käytöstä ETT:ssä tehdyn ETT:n päätöksen nro 33-2004 4 ja 6 artikla.

⁷ Asetuksen 2018/1046 33 artikla; tilintarkastustuomioistuimen työjärjestyksen soveltamista koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen 5 artikla; ETT:n jäsenten menettelysääntöjen 7 artikla; ETT:n eettisten ohjeiden 1.2 ja 2.2. kohta ja päätöksen nro 7-2004 5 artikla.

Kolmas kanneperuste, joka koskee väärää vahinkoilmoituksia

44. Kolmannen kanneperusteen mukaan Pinxten on tehnyt väärää vahinkoilmoituksia vahingoista, joissa hänen käyttöönsä annetun virka-auton on väitetty olleen osallisena, ja saanut niistä kaksi perusteetonta vahingonkorvausmaksua. Toinen vahinkoilmoitus koski Pinxtenin yksityisauton, jota ajoi hänen poikansa, ja virka-auton, jota ajoi hänen autonkuljettajansa, välistä onnettomuutta. Toinen ilmoitus koski tilannetta, jossa Pinxtenin autonkuljettaja oli ajanut viinipullon ja useita vaatekappaleita sisältäneen matkalaukun ylitse. Autonkuljettajan tutkimuksen aikana antamasta todistajanlausunnosta kuitenkin ilmenee, ettei hän ollut ensinkään osallisena ensin mainitussa onnettomuudessa ja että toinen tapahtuma ei ollut johtanut seurauksiin, jotka vakuutusyhtiölle oli ilmoitettu.

45. Jos tämä väite pitää paikkansa, on vaikea kiistää, että Pinxten laiminlöi kunniallisuuteen, esimerkilliseen käyttäytymiseen ja pyyteettömyyteen liittyvät velvollisuutensa ja rikkoi siten SEUT 285 ja SEUT 286 artiklaa ja useita muita johdetun oikeuden sääntöjä.⁸

Neljäs kanneperuste, joka koskee toimimista kaupallisen yhtiön johtajana ja intensiivisen poliittisen toiminnan harjoittamista lainvastaisesti ja näistä ilmoittamatta

46. Neljännessä kanneperusteessaan ETT arvostelee Pinxteniä siitä, että hän on toiminut kaupallisen yhtiön johtajana ja harjoittanut intensiivistä poliittista toimintaa poliittisessa puolueessa sinä aikana, kun hän oli ETT:n jäsen. Lisäksi väitetään jälleen, että Pinxten on näin toimiessaan laiminlyönyt pyyteettömyyteen, riippumattomuuteen, puolueettomuuteen, sitoutuneisuuteen, kunniallisuuteen, vastuuntuntoisuuteen, esimerkillisyyteen ja avoimuuteen liittyvät velvollisuutensa. Näissä olosuhteissa hän on rikkonut SEUT 285 ja SEUT 286 artiklaa ja useita muita johdetun oikeuden sääntöjä.⁹

Viides kanneperuste, joka koskee eturistiriitaa, joka on saatu aikaan tarjoamalla yksityisasuntoa vuokralle tarkastuskohteen vastuuhenkilölle

47. Viidennessä kanneperusteessaan ETT väittää, että Pinxten sai aikaan eturistiriidan tarjoamalla palvelua tarkastuskohteen vastuuhenkilölle. Tarkemmin sanottuna häntä syytetään siitä, että hän tarjosi yksityisasuntoa vuokralle unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle ajankohtana, jona kyseinen yksikkö kuului III jaoston, jonka puheenjohtaja Pinxten tuolloin oli, toimivaltaan. Tämä vaikutti Pinxtenin riippumattomuuteen ja puolueettomuuteen tai on ainakin saattanut luoda kuvan tällaisesta vaikutuksesta.

48. Väitetään, että Pinxtenin sai näin aikaan tilanteen, jossa hänelle syntyi eturistiriita, ja laiminlöi pyyteettömyyttä, riippumattomuutta, puolueettomuutta, kunniallisuutta ja esimerkillistä käyttäytymistä koskevat velvollisuutensa. Väitetään, että näissä olosuhteissa hänen käyttäytymisensä merkitsi SEUT 285 ja SEUT 286 artiklan sekä useiden johdetun oikeuden sääntöjen rikkomista.¹⁰

⁸ Tilintarkastustuomioistuimen työjärjestyksen 3 artikla (EUVL 2010, L 103, s. 1); ETT:n jäsenten menettelysääntöjen 7 artikla ja ETT:n eettisten ohjeiden 1.2 ja 2.2. kohta.

⁹ Tilintarkastustuomioistuimen työjärjestyksen 3 artikla; tilintarkastustuomioistuimen työjärjestyksen soveltamista koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen 5 ja 6 artikla; ETT:n jäsenten menettelysääntöjen 1–4 ja 7 artikla ja ETT:n eettisten ohjeiden 1.2, 2.2., 3.3 ja 3.7 kohta.

¹⁰ Asetuksen 2018/1046 61 artikla; tilintarkastustuomioistuimen työjärjestyksen 3 artikla; tilintarkastustuomioistuimen työjärjestyksen soveltamista koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen 5 artikla; ETT:n jäsenten menettelysääntöjen 1, 2 ja 7 artikla; eettisten ohjeiden 1.2, 2.2., 3.1, 3.3, 3.4 ja 3.7 kohta ja INTOSAI:n eettisten sääntöjen 25 artikla.

B Pinxten

49. Kuten edellä todettiin, Pinxten väittää, että kaikki kanneperusteet ovat perusteettomia ja että tosiseikkoja ei suurelta osin ole näytetty toteen. Lisäksi hän esittää useita väitteitä, jotka liittyvät käsiteltävän kanteen menettelyllisiin näkökohtiin ja hänen puolustautumisoikeuksiinsa.

Käsiteltävän kanteen ja Luxemburgissa vireillä olevan rikosoikeudellisen menettelyn välinen yhteys

50. Pinxten väittää aluksi, että käsiteltävässä asiassa on sovellettava periaatetta, jonka mukaan rikosoikeudellinen menettely pysäyttää kurinpitomenettelyn. Näissä olosuhteissa hän väittää, ettei unionin tuomioistuimen pidä antaa ratkaisua ennen kuin rikosoikeudellinen menettely on saatettu päätökseen.

Tehokkaan oikeussuojan periaate

51. Ensinnäkin Pinxten väittää, että SEUT 286 artiklan 6 kohdan nojalla nostetun kanteen yhteydessä hänellä ei ole oikeutta saada asiaansa käsitellyksi tuomioistuimessa ("droit au juge") eikä oikeutta kaksiaasteiseen tuomioistuinjärjestelmään, mikä on Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 47 artiklan ja ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehtyyn yleissopimukseen (jäljempänä Euroopan ihmisoikeussopimus) liitetyn Strasbourgissa 22.11.1984 allekirjoitetun seitsemännen lisäpöytäkirjan 2 artiklan vastaista.

52. Pinxten katsoo, että unionin tuomioistuin toimii SEUT 286 artiklan 6 kohdan nojalla kurinpitoelimenä eikä tuomioistuimena. Näin ollen Pinxten väittää, ettei hänellä ole mitään oikeussuojaa. Hänen mukaansa tästä seuraa, ettei SEUT 286 artiklassa tarkoitettu menettely voinut olla ETT:n nostaman kanteen perustana.

Toimien, jotka ETT antoi saattaakseen asian unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi, sääntöjenvastaisuus

53. Toiseksi Pinxten esittää kaksi menettelyllistä väitettä, jotka liittyvät ETT:n päätökseen saattaa asia unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi.

54. Yhtäältä hän katsoo, että niiden ETT:n jäsenten määrä, jotka äänestivät sen puolesta, että käsiteltävä asia saatetaan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi, ei ollut riittävä. Vaikka ETT:n työjärjestyksen 4 artiklan 4 kohdan mukaan tällaiset päätökset on tehtävä jäsenten neljän viidesosan – eli 23 jäsenen – enemmistöllä, tosiasiallisesti päätöksen puolesta äänesti vain 22 jäsentä.

55. Toisaalta hän toteaa, että vaikka ETT:n työjärjestyksen soveltamista koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen 8 artiklan ja 49 artiklan 3 kohdan mukaan tilanteessa, jossa kuullaan jäsentä, josta on tehty valitus, ei saa olla läsnä tulkkia eikä ETT:n henkilöstöä, Pinxteniä kuultiin toimielimen pääsihteerin ja oikeudellisen yksikön päällikön läsnä ollessa.

Kohtuullisessa ajassa toimimista koskevan vaatimuksen noudattamatta jättäminen

56. Kolmanneksi Pinxten katsoo, että ETT on loukannut hänen oikeuttaan asian käsittelyyn kohtuullisessa ajassa kyseenalaistamalla hänen vuodesta 2006 lähtien tekemiensä korvaushakemusten lainmukaisuuden, vaikka ETT:llä on hänen toimikautensa alusta lähtien ollut käytettävissään kaikki asiaankuuluvat tiedot sen varmistamiseksi, että korvaushakemukset olivat perusteltuja, ja että ETT olisi joka tapauksessa voinut tarvittaessa pyytää häneltä lisäselvityksiä.

57. Pinxten väittää unionin talousarvioon sovellettavien varainhoitosäntöjen perusteella, ettei ETT voi enää nostaa kannetta sellaisista todetuista tosiseikoista, jotka ovat tapahtuneet yli kolme tai enintään yli viisi vuotta sen jälkeen, kun ETT antoi alustavan kertomuksen, eli 5.10.2018 jälkeen.

OLAFin lainvastainen tutkimus ja siitä laadittu kertomus

58. OLAFin tutkimuksen osalta Pinxten vetoaa kolmeen sääntöjenvastaisuuteen, jotka hänen mukaansa ovat vaikuttaneet ETT:n kanteen perustana olevaan kertomukseen.

59. Ensinnäkin Pinxten lähinnä väittää, että OLAF sääntöjenvastaisesti laajensi tutkimuksensa kohdetta hänen toimistossaan tekemänsä tarkastuksen aikana löytyneiden tietojen tarkastelun perusteella. Toiseksi OLAF loukkasi Pinxtenin oikeutta yksityisyyteen ottamalla haltuunsa yksityisiä asiakirjakansioita, joista osa sisälsi Pinxtenin ja hänen lakimiehensä välistä kirjeenvaihtoa. Kolmanneksi OLAF väitetysti loukkasi Pinxtenin puolustautumisoikeuksia neljällä tavalla. Ensinnäkin tosiseikoista laadittu yhteenveto oli erittäin lyhyt, siihen liitetyt taulukot eivät olleet ymmärrettäviä eikä kaikkea todentavaa aineistoa toimitettu Pinxtenille. Toiseksi Pinxteniä ei väitetysti kuultu kaikista tosiseikoista eikä muista merkityksellisistä seikoista, jotka johtivat kertomuksen laatimiseen. Kolmanneksi hänen perustelujaan ei laisinkaan käsitelty kertomuksessa, vaan sen loppuun oli ainoastaan liitetty jäljennökset näistä perusteluista. Neljänneksi Pinxtenin entinen avustaja ei saanut jäljennöstä oman suullisen kuulemisensa pöytäkirjasta.

VII Arviointi

60. ETT:n kanteesta nousee esiin useita menettelyllisiä ja aineellisia kysymyksiä. Mielestäni niihin annettava vastaus riippuu kuitenkin useissa tapauksissa tämän menettelyn luonteesta ja ETT:n tehtävän ja sen jäsenille asetettujen velvollisuuksien ulottuvuudesta. Sen vuoksi olen jakanut arviointini neljään osaan. Yritän aluksi määrittää SEUT 286 artiklan 6 kohdassa tarkoitetun kanteen luonteen ja ETT:n jäsenille asetetut velvollisuudet kyseisen toimielimen tehtävän valossa. Sen jälkeen tarkastelen menettelyllisiä kysymyksiä. Lopuksi arvioin asiakysymystä ja sitä, mitä seuraamuksia käsiteltävässä asiassa on mahdollisesti määrättävä.

A ETT:n tehtävä

1. SEUT 286 artiklan 6 kohdan mukaisen menettelyn luonne

61. SEUT 286 artiklan 5 kohdasta ilmenee, että lukuun ottamatta kuolemantapauksia ja niitä tapauksia, joissa jäsenen tilalle nimitetään uusi jäsen tavallisessa järjestyksessä, ETT:n jäsenen tehtävät päättyvät, kun hän eroaa tai unionin tuomioistuin päättää SEUT 286 artiklan 6 kohdan määräysten mukaisesti, että hänet erotetaan.

62. SEUT 286 artiklan 6 kohdassa määrätään, että ETT:n jäseneltä voidaan evätä oikeus eläkkeeseen tai muihin vastaaviin etuuksiin vain, jos unionin tuomioistuin tilintarkastustuomioistuimen pyynnöstä toteaa, että hän ei enää täytä tehtävänsä edellyttämiä vaatimuksia tai siihen kuuluvia velvollisuuksia. Perussopimuksessa vahvistetaan komission jäsenille samankaltainen sääntö SEUT 245 artiklan toisessa kohdassa. Kyseisellä määräyksellä käyttöön otetusta menettelystä unionin tuomioistuin on todennut, että se on ”erillinen menettely”, jota ei voida verrata virkamiestä tai toimihenkilöä koskeviin kurinpitomenettelyihin.¹¹ Ainoassa vertailukelpoisessa tapauksessa eli asiassa komissio v. Cresson¹² julkisasiamies Geelhoed totesi, että ”koska komission jäsenen käyttäytyminen vaikuttaa suoraan sen toimielimen julkiseen kuvaan ja toimintaan, jossa hän työskentelee, [SEUT 245 artiklan toisessa kohdassa] määrättyä menettelyä on pidettävä *luonteeltaan perustuslaillisen kaltaisena*”.¹³ Tämä on myös minun näkemykseni, koska on selvää, että nämä määräykset auttavat osaltaan varmistamaan unionin demokraattisuuden oikeusjärjestyksenä, jonka perustana on, kuten SEU 2 artiklassa korostetaan, oikeusvaltio.

63. Yhtäältä ETT:n, josta tehtiin Maastrichtin sopimuksella toimielin, tehtävä ilmaistaan ensin hyvin yleisesti SEUT 285 artiklassa. Siinä määrätään, että ETT:n tehtävänä on huolehtia unionin tilintarkastuksesta. SEUT 287 artiklassa selostetaan yksityiskohtaisemmin kyseistä tehtävää ja täsmennetään, millä tavalla tilintarkastustuomioistuimen on sitä hoidettava, ja sen 1 kohdassa määrätään erityisesti, että tilintarkastustuomioistuin tarkastaa kaikkien unionin perustamien elinten tai laitosten tuloja ja menoja koskevat tilit ja antaa parlamentille ja neuvostolle lausuman tilien luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta; lausumaa voidaan täydentää unionin jokaista keskeistä toiminta-alaa koskevilla erityisarvioilla.

64. ETT:n tehtävänä on siten kehittää osaltaan EU:n varainhoitoa, edistää tilivelvollisuutta ja avoimuutta sekä toimia unionin kansalaisten taloudellisten etujen riippumattomana valvojana.¹⁴ ETT on toisin sanoen unionin ”taloudellinen omatunto”, kuten yhteisöjen tuomioistuimen silloinen presidentti lausui ETT:n ensimmäisten jäsenten antaessa juhlallisen vakuutuksensa lokakuussa 1977.¹⁵

¹¹ Ks. vastaavasti tuomio 11.7.2006, komissio v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, 118 kohta).

¹² Tuomio 11.7.2006, komissio v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455).

¹³ Julkisasiamies Geelhoedin ratkaisuehdotus komissio v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:140, 94 kohta). Kursivointi tässä.

¹⁴ Ks. <https://www.eca.europa.eu/en/Pages/MissionAndRole.aspx>.

¹⁵ Ks. Court of Auditors (1995), *Auditing the Finances of the European Union*, Luxembourg, Court of Auditors booklet, s. 7 ja 13.

65. Toisaalta on myös muistutettava, että perussopimuksissa on toteutettu unionin eri toimielinten välistä toimivallanjakoa koskeva järjestelmä, jossa kullekin toimielimelle on annettu oma tehtävänsä unionin toimielinrakenteessa ja unionille uskottujen tehtävien toteuttamisessa.¹⁶ Tältä osin ETT:n perustaminen on esitetty takeena tasapainon ja puolueettomuuden säilymiselle toimielinrakenteessa.¹⁷

66. Lisäksi julkistalouden ulkoista valvontaa pidetään laajalti tarpeellisena, ja se nähdään yhtenä demokratian peruspilareista.¹⁸ On vain asianmukaista, että unionin kansalaiset ja veronmaksajat voivat vakuuttua siitä, miten julkiset varat jaetaan ja mihin niitä käytetään. Muuhun kuin enemmistön tukeen nojaavana valvontaelimenä ETT:llä on keskeinen tehtävä demokraattisessa hallinnossa, vaikka sen kaltainen toimielin ei, kuten eivät unionin tuomioistuimetkaan, ole suoraan poliittisen valvonnan tai kansanäänestyksen alainen.¹⁹ ETT:n legitimitetti perustuu siten sen riippumattomuuteen ja sen tärkeään tehtävään edistää hyvää hallintotapaa ja vahvistaa yleistä luottamusta siihen, että unionin vero- ja muita tuloja käytetään asianmukaisesti ja kustannustehokkaasti.²⁰

67. Kuten jo Montesquieun teoriassa vuodelta 1748 esitettiin, on kuitenkin selvää, että kaikki viranhaltijat ovat taipuvaisia käyttämään väärin valtaansa ja jatkavat sitä niin kauan kunnes raja tulee vastaan. Tämän vuoksi ”asiat on vallan väärinkäytön estämiseksi järjestettävä niin, että toinen valta on pidäkkeenä toisen käytölle”.²¹ Vallan kolmijako-oppi on vähitellen täsmentynyt siten, että kaikki instituutiot – sekä vaaleilla valitut että aivan yhtä merkityksellisesti muut – on asetettu valvonnan ja tarkastusten alaisiksi. Nykyään hyväksytään, että demokratiassa jokainen valta vaatii vastavoimakseen toisen vallan, joka valvoo sitä sen hillitsemiseksi.²²

68. SEUT 286 artiklan 6 kohdassa tarkoitettu menettely auttaa siis osaltaan turvaamaan Euroopan unionin demokraattisuuden oikeusjärjestyksenä, jonka perustana on, kuten SEU 2 artiklassa korostetaan, oikeusvaltio. Siinä lähinnä määrätään unionin toimielimen jäsenen (tai, kuten käsiteltävässä asiassa, entisen jäsenen) syyttämisestä velvoitteiden laiminlyönnistä (impeachment) unionin tuomioistuimessa, jos kyseisen henkilön käyttäytyminen ei täytä asiaankuuluvia demokratian vaatimuksia. Monien jäsenvaltioiden kansallisiin perustuslakeihin ja valtiosääntöoikeuteen sisältyy samankaltaisia perustuslaillisten virkojen haltijoita koskevia säännöksiä.²³ Tämä menettely on siis jo sinällään luonteeltaan perustuslaillinen.

¹⁶ Ks. vastaavasti tuomio 15.11.2011, komissio v. Saksa (C-539/09, EU:C:2011:733, 56 kohta) ja tuomio 28.7.2016, neuvosto v. komissio (C-660/13, EU:C:2016:616, 31 kohta).

¹⁷ Ks. vastaavasti, Vardabasso, V., ”La cendrillon de l’histoire: la cour des comptes européenne et la démocratisation des institutions européennes”, *Journal of European Integration History*, nide 17(2), 2011, s. 285–302, erityisesti s. 286.

¹⁸ Ks. vastaavasti edellä alaviitteessä 17 mainittu teos Vardabasso, V., s. 300.

¹⁹ Ks. vastaavasti, Laffan, B., ”Auditing and accountability in the European Union”, *Journal of European Public Policy*, nide 10, Taylor and Francis, 2003, 762–777, erityisesti s. 762.

²⁰ Ks. vastaavasti edellä alaviitteessä 19 mainittu teos Laffan B., erityisesti s. 762 ja 763.

²¹ Montesquieu, *The Spirit of Law*, osa XI, luku 4 (englanniksi kääntänyt Stewart P., Société Montesquieu, Unité Mixte de Recherche 5037, CNRS, 2018, saatavana osoitteessa <http://montesquieu.ens-lyon.fr/spis.php?article2728>). Ranskankielisessä alkuperäisteoksessa näin: ”Pour qu’on ne puisse abuser du pouvoir, il faut que, par la disposition des choses, le pouvoir arrête le pouvoir” (*De l’Esprit des lois*, Garnier Frères, Pariisi, 1961, s. 162–163).

²² Ks. vastaavasti, Hourquebie, F., ”De la séparation des pouvoirs aux contre-pouvoirs: l’esprit de la théorie de Montesquieu”, teoksessa Vrabie, G. (toim.), *L’évolution des concepts de la doctrine classique de droit constitutionnel*, Institutul European, 2008, Iasi, Romania, 59–67, erityisesti s. 60.

²³ Ks. esim. Saksan perustuslain 61 § (jonka mukaan liittovaltion presidentti erotetaan virastaan Saksan perustuslakituomioistuimen päätöksellä, jos hän ”tahallisesti rikkoo perustuslakia tai muita liittovaltion lakeja”) ja Irlannin perustuslain 12 §:n 3 momentin 1 kohta (jonka mukaan Irlannin presidentti erotetaan virastaan, jos hän on pysyvästi kyvytön hoitamaan tehtäviään ”ja jos tämä näytetään toteen Supreme Courtia [ylin tuomioistuin, Irlanti], joka ratkaisee asian vähintään viiden tuomarin kokoonpanossa, tyydyttävällä tavalla”).

69. SEUT 286 artiklan 6 kohdassa määrätyn menettelyn merkittävydestä ja poikkeuksellisesta luonteesta on osoituksena – jos sellaista tarvitaan – se, että kyseinen menettely on ainoa, jossa asia on unionin tuomioistuimen perussäännön mukaan ratkaistava unionin tuomioistuimen täysistuntopäätöksellä, kuten SEUT 228 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut Euroopan oikeusasiamiestä koskevat asiat ja SEUT 245 ja SEUT 247 artiklassa tarkoitetut komission jäseniä koskevat asiat.²⁴ Tämä vaatimus osoittaa jo itsessään, ettei kyseinen menettely ole luonteeltaan kurinpidollinen, koska kurinpitovallan käytölle on ominaista nimenomaan se, että se johtaa tavallisesti yksityisoikeudelliseen sopimusperusteiseen seuraamukseen eikä siihen, että tuomarinviran haltijat antavat julkisoikeudellisen tuomion.²⁵ Päinvastoin, sillä kurinpitomenettelyssä seuraamuksen määräävä elin ei ole perusoikeuskirjan 47 artiklassa tarkoitettu tuomioistuin, vaan pikemminkin hallintoviranomainen.²⁶

2. ETT:n jäsenten tehtävät

70. Kuten yhteisöjen tuomioistuin totesi tuomiossa komissio v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455), vaikka laiminlyönniltä edellytetään jossain määrin vakavuutta, ennen kuin samanlaisiin SEUT 245 artiklan määräyksiin on perusteltua turvautua, ”komission jäsenten on – – huolehdittava siitä, että he käyttäytyvät moitteettomasti”.²⁷ Tämä vaatimus koskee myös ETT:n jäseniä.

71. Kuten julkisasiamies Geelhoed nimittäin kyseisessä asiassa esittämässään ratkaisuehdotuksessa selitti, ”[unionin] toimielinten asianmukaisen toiminnan kannalta on olennaista, että johtavissa viroissa toimivat henkilöt eivät ole vain ammatillisesti päteviä vaan myös moitteettomasti käyttäytyviä. Näiden henkilöiden henkilökohtaiset ominaisuudet vaikuttavat suoraan kansalaisten luottamukseen [unionin] toimielimiä kohtaan, toimielinten uskottavuuteen ja sitä kautta niiden tehokkuuteen”.²⁸

72. Tämä tavoite on pidettävä mielessä tulkittaessa SEUT 285 ja SEUT 286 artiklaa, joissa luetellaan muutamia ETT:n jäsenten toimikautensa alkaessa antamaan juhlalliseen vakuutukseen sisältyviä velvollisuuksia.

73. Niistä ensimmäinen on hoitaa tehtäväänsä täysin riippumattomana ja unionin yleisen edun mukaisesti. ETT:n jäsenet eivät voi ottaa ohjeita milteenkään hallitukselta tai muultakaan taholta. Lisäksi heidän on sekä toimikautensa aikana että sen päätyttyä pidätyttävä kaikesta, mikä on ristiriidassa heidän tehtävänsä kanssa. Heidän on sen vuoksi kunnioitettava ETT:n jäsenyydestä johtuvia velvollisuuksiaan. Kuten SEUT 286 artiklan 4 kohdassa täsmennetään, tähän sisältyy ”varsinkin [velvollisuus] osoitta[a] kunniallisuutta ja pidättyvyyttä, kun heille toimikauden päätyttyä tarjotaan tiettyjä tehtäviä tai etuja”.²⁹

²⁴ Ks. Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 16 artiklan neljäs kohta.

²⁵ Ks. vastaavasti De Bernardinis, C., ”Vers un modèle européen de régime disciplinaire des fonctionnaires”, teoksessa Potvin-Solis, L. (toim.), *Vers un modèle européen de la fonction publique*, Bruylant, Bryssel, 2011, s. 349–372, erityisesti s. 352.

²⁶ Ks. vastaavasti Pilorge-Vrancken, J., *Le droit de la fonction publique de l'Union européenne*, Bruylant, Bryssel, 2017, s. 364.

²⁷ Tuomio 11.7.2006, komissio v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, 72 kohta).

²⁸ Julkisasiamies Geelhoedin ratkaisuehdotus komissio v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:140, 68 kohta).

²⁹ Kursivointi tässä.

74. On huomattava, että edellä mainitut velvollisuudet on laadittu samaan sanamuotoon kuin ne komission jäsenten velvollisuudet, joita yhteisöjen tuomioistuin tulkitsi tuomiossa komissio v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455). Koska myöskään SEUT 286 artiklan 4 kohtaan ei sisälly mitään rajoituksia, jotka koskisivat "[ETT:n jäsenyydestä] johtuvia velvollisuuksia", kyseistä käsitettä on näin ollen tulkittava yhtä laajasti kuin sitä on tulkittu komission jäsenten kohdalla.³⁰

75. Näin ollen on tärkeää, "kun otetaan huomioon [ETT:n] jäsenten tehtävien vastuullisuus, että nämä noudattavat tiukkoja käyttäytymisvaatimuksia – –. Kyseinen käsite on siis ymmärrettävä siten, että se sisältää sekä [SEUT 286 artiklan 4 kohdassa] nimenomaisesti mainitun velvollisuuden osoittaa kunniallisuutta ja pidättyvyyttä että [ETT:n] jäsenyydestä johtuvat velvollisuudet kokonaisuudessaan – –. – – [ETT:n] jäsenten on siis asetettava [unionin] yleinen etu aina *sekä kansallisten etujen että henkilökohtaisten etujen edelle*".³¹

76. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että ETT:n jäsenten on paitsi noudatettava SEUT 285 ja SEUT 286 artiklassa tarkoitettua riippumattomuutta, kunniallisuutta ja pidättyvyyttä koskevia velvollisuuksia, myös oltava mahdollisimman puolueettomia³² ja pyyteettömiä. ETT:n jäseniltä, jotka ovat, kuten jo edellä mainittiin, unionin "taloudellinen omatunto", tämä edellyttää väistämättä täyttä vastuunalaisuutta ja siten myös jossain määrin avoimuutta siinä, miten he käyttävät julkisia varoja.

B Menettelysääntöjen noudattaminen ja oikeudet, joihin Pinxten vetoaa

1. Käsiteltävän asian ja Luxemburgissa vireillä olevan rikosoikeudellisen menettelyn välinen yhteys

77. Pinxten väittää aluksi, että käsiteltävässä asiassa on sovellettava periaatetta, jonka mukaan rikosoikeudellinen menettely pysäyttää kurinpitomenettelyn.

78. Katson kuitenkin, että tämä johtaa SEUT 286 artiklan 6 kohdassa määrätyn menettelyn – joka, kuten jo edellä esitin, on luonteeltaan perustuslaillinen – virheelliseen luonnehdintaan. Jos myönnettäisiin, että unionin tuomioistuimen ei pidä antaa ratkaisua ennen kuin rikosoikeudellinen menettely on saatettu päätökseen, vaarannettaisiin SEUT 286 artiklan 6 kohdan erityinen tavoite keskeisenä osana perussopimuksessa vahvistettua toimivallan jakoa. Kuten julkisasiamies Geelhoed selitti ratkaisuehdotuksessaan komissio v. Cresson, kansallisella rikosoikeudenkäynnillä ja SEUT 286 artiklan 6 kohdan mukaisella menettelyllä on kansallisessa oikeusjärjestyksessä ja unionin oikeusjärjestyksessä eri tarkoitus: "ensin mainitun menettelyn tarkoituksena on panna täytäntöön kansallisen yhteiskuntarakenteen kannalta keskeiset vaatimukset ja jälkimmäisellä puolestaan pyritään varmistamaan [unionin] toimielinten asianmukainen toiminta perustamissopimuksen tavoitteiden toteutumiseksi"³³ ja – lisäksi vielä – unionin demokraattisen toiminnan kunnioittamiseksi.

79. Lisäksi on todettava, että vaikka molemmat menettelyt perustuisivatkin samoihin tekoihin, ne säännöt ja velvoitteet, joiden perusteella tosiseikkojen paikkansapitävyys on osoitettava, jotta tekoihin osallinen henkilö voitaisiin lopulta tuomita, eivät kuitenkaan ole samat.

³⁰ Ks. vastaavasti tuomio 11.7.2006, komissio v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, 70 kohta).

³¹ Tuomio 11.7.2006, komissio v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, 70 ja 71 kohta). Kursivointi tässä.

³² Ks. vastaavasti, Vogiatzis, N., "The independence of the European Court of Auditors", *Common Market Law Review*, vol. 56, 2019, 667–772, erityisesti s. 669.

³³ Julkisasiamies Geelhoedin ratkaisuehdotus komissio v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:140, 98 kohta).

Rikosoikeudenkäynnin yhteydessä suoritettujen tosiseikkojen oikeudelliset luonnehdinnat eivät tämän vuoksi sido unionin tuomioistuinta, ja sen tehtävänä on täyden harkintavaltansa puitteissa tutkia, onko SEUT 286 artiklan 6 kohtaan perustuvassa menettelyssä kyseessä olevissa teoissa kyse ETT:n jäsenyydestä johtuvien velvollisuuksien laiminlyönnistä.³⁴ Tästä seuraa, ettei kansallisen rikosoikeudellisen menettelyn lopputuloksella ole merkitystä, koska SEUT 286 artiklan 6 kohdan mukaisen menettelyn lopputulos on muissa menettelyissä annetuista ratkaisuista riippumaton.³⁵ Sama pätee toisin päin, eli tässä menettelyssä annettu ratkaisu ei vaikuta mitenkään Luxemburgissa vireillä olevan rikosoikeudelliseen menettelyyn.

80. Edellä esitetyn perusteella katson, ettei käsiteltävässä asiassa näin ollen tarvitse odottaa Luxemburgin kansallisessa tuomioistuimessa parhaillaan vireillä olevan rikosoikeudellisen menettelyn lopputulosta.

2. Tehokkaan oikeussuojan periaate

81. Pinxten väittää, ettei hänellä ole SEUT 286 artiklan 6 kohdan nojalla nostetun kanteen yhteydessä oikeutta saada asiaansa käsitellyksi tuomioistuimessa eikä oikeutta kaksiaasteiseen tuomioistuinjärjestelmään, mikä hänen mukaansa on Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen seitsemännen lisäpöytäkirjan 2 artiklan vastaista.

82. Tästä unionin tuomioistuin on todennut, että vaikka katsottaisiin, että jälkimmäistä määräystä sovelletaan SEUT 245 artiklaan perustuvan menettelyn tapauksessa, ”riittää, kun muistutetaan, että mainitun lisäpöytäkirjan 2 artiklan 2 kappaleen mukaan tähän oikeuteen voidaan tehdä poikkeuksia muun muassa tapauksissa, joissa ylin tuomioistuin on toiminut ensimmäisenä asteena”.³⁶ Kun otetaan huomioon näiden kahden menettelyn väliset yhtäläisyydet, saman täytyy päteä SEUT 286 artiklan 6 kohdan mukaiseen menettelyyn.

83. Vastauksessaan Pinxten väittää, että unionin tuomioistuin toimii SEUT 286 artiklan 6 kohtaa sovellettaessa kurinpitoelimenä eikä tuomioistuimena. Näin ollen Pinxten väittää, ettei hänellä ole mitään tehokasta oikeussuojaa. Tästä seuraa hänen mukaansa, ettei kyseisessä määräyksessä tarkoitettu menettely voinut olla ETT:n nostaman kanteen perustana.

84. Tällä väitteellä saatetaan pohjimmiltaan kyseenalaiseksi perussopimuksen määräyksen pätevyys, eikä primaarioikeuden pätevyyden tutkiminen kuulu unionin tuomioistuimen toimivaltaan.³⁷ Kuten jo edellä totesin, joka tapauksessa on niin, että nyt kyseessä oleva menettely ei ole luonteeltaan kurinpidollinen vaan pikemminkin perustuslaillinen.

85. Lisäksi on huomattava, että koko menettelyssä, joka käydään unionin tuomioistuimessa SEUT 286 artiklan 6 kohdan perusteella, noudatetaan kanteisiin sovellettavia unionin tuomioistuimen työjärjestyksen sääntöjä. Lisäksi on silmiinpistävää, että unionin tuomioistuimen on käsiteltävä kyseisessä menettelyssä käytävät asiat täysistunnossaan perussääntönsä 16 artiklan mukaisesti. Näin ollen menettelyn kohteena oleva henkilö saa asiansa käsitellyksi täydessä kokoonpanossa, joka koostuu riippumattomista tuomareista, jotka ovat itse perussopimusten tulkinnasta ja

³⁴ Ks. vastaavasti SEUT 245 artiklan mukaisesta menettelystä tuomio 11.7.2006, komissio v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, 121 kohta).

³⁵ Näin on, vaikka tuomio olisi vapauttava. Unionin tuomioistuin tarkasteli tätä tilannetta nimenomaisesti tuomiossa Nikolaou v. tilintarkastustuomioistuin (C-220/13 P). Ks. erityisesti julkisasiamies Botin ratkaisuehdotus (C-220/13 P, EU:C:2014:176, 71 ja 73 kohta) ja tuomio 10.7.2014 (C-220/13 P, EU:C:2014:2057, 40 kohta).

³⁶ Tuomio 11.7.2006, komissio v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, 112 kohta).

³⁷ Ks. vastaavasti SEUT 267 artiklan osalta tuomio 27.11.2012, Pringle (C-370/12, EU:C:2012:756, 33 kohta).

soveltamisesta vastaavan unionin toimielimen jäseniä. On selvää, että unionin tuomioistuin toimii tässä yhteydessä, kuten julkisasiamies Geelhoed asian ilmaisi ratkaisuehdotuksessaan komissio v. Cresson, "[unionin] puolueettomana lainkäyttöelimenä".³⁸

3. Toimien, jotka ETT antoi saattaakseen asian unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi, sääntöjenvastaisuus

86. Pinxten esittää kaksi menettelyllistä väitettä, jotka liittyvät ETT:n päätökseen saattaa asia unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi.

87. Ensinnäkin hän väittää, että ETT:n työjärjestyksen 4 artiklan 4 kohdan perusteella niiden ETT:n jäsenten määrä, jotka äänestivät sen puolesta, että hänen asiansa saatetaan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi, ei ollut riittävä. Toiseksi Pinxten väittää, että hänen kuulemisensa järjestettiin kyseisen toimielimen pääsihteerin ja oikeudellisen yksikön päällikön läsnä ollessa, mikä on ETT:n työjärjestyksen soveltamista koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen 49 artiklan 3 kohdan vastaista.³⁹ Käsittelen seuraavaksi näitä väitteitä kumpaakin vuorollaan.

a) ETT:n työjärjestyksen 4 artiklan 4 kohta

88. ETT:n työjärjestyksen 25 artiklan 3 kohdassa määrätään, että ETT:n päätökset tehdään ETT:n istunnossa läsnä olevien jäsenten enemmistöllä. Tästä säännöstä poiketen ETT:n työjärjestyksen 4 artiklan 4 kohdassa määrätään, että ETT:n päätös saattaa asia SEUT 286 artiklan 6 kohdan perusteella unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi "tehdään salaisella lippuäänestyksellä [ETT:n] neljän viidesosan jäsenten enemmistöllä".

89. Kyseisenä ajankohtana pidetyssä äänestyksessä oli läsnä 28 ETT:n jäsentä. Näistä 28 jäsenestä kaksi jäi väliin itsensä: toinen siksi, että hän kuului Pinxtenin ystäväpiiriin, ja toinen siksi, että hän oli Pinxteniä virassa seurannut belgialainen jäsen. Neljä muuta ETT:n jäsentä eivät olleet läsnä, ja heidät oli tästä syystä vapautettu äänestyksestä.

90. ETT:n työjärjestyksen 4 artiklan 4 kohdassa olevan poikkeuksen sanamuotoa on siten valaisevaa verrata työjärjestyksen 25 artiklan 3 kohdassa vahvistettuun periaatteeseen. Ensimmäisessä mainituksessa määrätään, että vaadittava enemmistö on neljä viidesosaa jäsenistä, kun taas 25 artiklan 3 kohdassa edellytetään kyseisessä istunnossa läsnä olevien jäsenten enemmistöä. Koska näiden kahden määräyksen sanamuodot ovat keskenään ristiriidassa, on selvää, että neljän viidesosan enemmistö on laskettava ETT:n jäsenten kokonaismäärän eikä vain äänestyksessä läsnä olevien jäsenten määrän perusteella.

91. Koska ETT:ssä oli kyseisen päätöksen tekoajankohtana 28 jäsentä, joilla oli oikeus äänestää, enemmistöön vaadittiin teoreettisesti 23 jäsentä. Jos kuitenkin itsensä jäävänneet jäsenet jätetään laskennan ulkopuolelle, tämä luku pienenee 26 jäseneen, jolloin enemmistöön vaadittava äänimäärä oli 21.

³⁸ Julkisasiamies Geelhoedin ratkaisuehdotus komissio v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:140, 94 kohta).

³⁹ Muistutan, että tässä viitataan riidanalaisen päätöksen tekoajankohtana voimassa olleisiin sääntöihin eli 11.3.2010 hyväksytyn ETT:n työjärjestyksen määräyksiin ja ETT:n työjärjestyksen soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä tehdyn päätöksen nro 38/2016 sääntöihin.

92. Pitää paikkansa, että ETT:n työjärjestykseen ei sisälly jääviyttä koskevia nimenomaisia määräyksiä. Kuten julkisasiamies Wahl eräissä unionin tuomioistuimeen liittyneessä tapauksessa huomautti, se, että sen työjärjestykseen ei sisälly nimenomaista määräystä sen jäsenten jääviydestä, ei tarkoita, että kyseiseen periaatteeseen ei voitaisi vedota.⁴⁰ Jääviys on nimittäin osa puolueettomuuden vaatimusta, joka jokaisen perusoikeuskirjan 47 artiklassa tarkoitetun tuomioistuimen on täytettävä.⁴¹

93. Tämä puolueettomuuden edellytys pätee tietenkin myös unionin toimielimiin hyvää hallintoa koskevan oikeuden, sellaisena kuin siitä määrätään perusoikeuskirjan 41 artiklassa, nojalla.⁴² Tästä seuraa, että myös ETT:n tekemissä päätöksissä on välttämättä oltava mahdollisuus jäävätä itsensä, etenkin jos kyseessä on henkilöitä vastaan käynnistetty hallinnollinen menettely, joka todennäköisesti johtaa heille vastaisiin päätöksiin.

94. Koska itsensä jääväämisen tarkoituksena on välttää eturistiriitoja, on myös selvää, että tällaisessa tilanteessa itsensä jäävävä tai jääväty henkilö ei saa millään tavoin osallistua menettelyyn. Itsensä jäävävä henkilö ei tavallaan enää ole, ainakaan hetkellisesti, kyseisen toimielimen jäsen siltä osin kuin on kyse tietystä ongelmasta. Jääviyden vaikutusta ei siten voida verrata äänestämästä pidättymisen vaikutukseen. Muuten itsensä jäävänyt henkilö laskettaisiin edelleen mukaan päätösvaltaisuutta määritettäessä. Hänen laskemisensa mukaan saattaisi kuitenkin vaikuttaa äänestyksessä hyväksyttyyn päätökseen ja mahdollistaisi siten puolueellisen vaikutelman.

95. Edellä esitetyn perusteella on siten katsottava, että niitä kahta ETT:n jäsentä, jotka jääväisivät itsensä, ei ole laskettava mukaan sovellettaessa ETT:n työjärjestyksen 4 artiklan 4 kohtaa. Näin ollen vaikuttaa siltä, että kyseisessä määräyksessä vaadittu neljän viidesosan enemmistö on saavutettu.

b) ETT:n työjärjestyksen soveltamista koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen 49 artiklan 3 kohta

96. ETT:n työjärjestyksen soveltamista koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen 8 artiklassa määrätään, että ETT:n työjärjestyksen 4 artiklassa tarkoitetun menettelyn yhteydessä pidetyt ETT:n kokoukset ovat ETT:n työjärjestyksen soveltamista koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen 49 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja ”suljetuin ovin pidettäviä istuntoja”. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että tilanteessa, jossa kuullaan jäsentä, josta on tehty valitus, ei saa olla läsnä tulkkia eikä ETT:n henkilöstöä.

97. On kuitenkin huomautettava, että ETT:n työjärjestyksen soveltamista koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen 39 artiklan 1 kohdassa mainitaan, että ETT:n kokousten valmistelu ja kokouspöytäkirjojen laatiminen on pääsihteerin vastuulla. ETT:n työjärjestyksen soveltamista koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen 50 artiklan 1 kohdassa vahvistetaan, että ETT:n kokousten pöytäkirjaluonnokset laatii pääsihteerin tai muu tähän tehtävään nimitetty henkilö. Vaikka saman artiklan 5 kohdassa mainitaan, että suljetuin ovin pidettävien kokousten pöytäkirjat jaetaan

⁴⁰ Ks. vastaavasti julkisasiamies Wahlin ratkaisuehdotus Euroopan unioni v. Kendrion (C-150/17 P, EU:C:2018:612, 29 kohta).

⁴¹ Ks. vastaavasti tuomio 19.9.2006, Wilson (C-506/04, EU:C:2006:587, 53 kohta) ja tuomio 19.11.2019, A. K. ym. (Ylimmän tuomioistuimen kurinpitojaoston riippumattomuus) (C-585/18, C-624/18 ja C-625/18, EU:C:2019:982, 123 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

⁴² Ks. vastaavasti tuomio 11.7.2013, Ziegler v. komissio (C-439/11 P, EU:C:2013:513, 154 ja 155 kohta) ja tuomio 14.6.2016, Marchiani v. parlamentti (C-566/14 P, EU:C:2016:437, 70 kohta). Ks. jäsenvaltiota vastaan vireille pannun menettelyn yhteydessä tuomio 20.12.2017, Espanja v. neuvosto (C-521/15, EU:C:2017:982, 88, 90 ja 91 kohta).

rajoitetusti, siinä ei täsmennetä, kenen vastuulla on laatia pöytäkirjat näissä erityisolosuhteissa, ETT:n työjärjestyksen 23 artiklassa edellytetään, että kustakin tilintarkastustuomioistuimen istunnosta laaditaan pöytäkirja, eikä tähän sääntöön ole poikkeuksia.

98. Koska on selvää, että siitä, että ETT:n jäsentä kuullaan ETT:n työjärjestyksen 4 artiklan soveltamisen yhteydessä, on laadittava pöytäkirja, on oletettava, ettei ETT:n työjärjestyksen soveltamista koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen 8 artiklassa eikä myöskään sen 49 artiklan 3 kohdassa tai 50 artiklassa poiketa samojen sääntöjen 39 artiklassa vahvistetusta säännöstä. Näin ollen ETT:n työjärjestyksen soveltamista koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen 49 artiklan 3 kohtaa on tulkittava siten, että siinä ei viitata pääsihteerin tai ETT:n työjärjestyksen soveltamista koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen 50 artiklan 1 kohdan perusteella nimettyyn henkilöön.

99. Tältä osin voidaan huomauttaa, että 12.2.2015 tehdyssä ETT:n päätöksessä⁴³ määrättiin, että oikeudellisen yksikön päällikkö nimetään ETT:n työjärjestyksen soveltamista koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen 50 artiklan 1 kohdan perusteella avustamaan pääsihteerii kokousten jälkitöissä viitaten nimenomaisesti pöytäkirjoihin. Tästä seuraa, että hänen ja pääsihteerin läsnäolo Pinxtenin kuulemisessa oli näistä syistä täysin ETT:n sovellettavien sääntöjen mukaista.

100. Lisään sivumennen, että oikeudellisen yksikön päällikön läsnäoloa pidetään lähtökohtaisesti takeena siitä, että sääntöjä noudatetaan, ja se on kyseisen jäsenen eduksi. Tässä yhteydessä ETT:n työjärjestyksen soveltamista koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen 49 artiklan 3 kohtaa on siis tulkittava siten, että siinä ei viitata myöskään oikeudellisen yksikön päällikköön.

4. Kohtuullisessa ajassa toimimista koskevan vaatimuksen noudattamatta jättäminen

101. Kolmanneksi Pinxten katsoo, että ETT on loukannut hänen oikeuttaan tulla kuulluksi kohtuullisessa ajassa kyseenalaistamalla hänen vuodesta 2006 lähtien tekemiensä korvaushakemusten lainmukaisuuden, vaikka ETT:llä on hänen toimikautensa alusta lähtien ollut käytettävissään kaikki asiaankuuluvat tiedot sen varmistamiseksi, että korvaushakemukset olivat perusteltuja, ja että ETT olisi joka tapauksessa voinut tarvittaessa pyytää häneltä lisäselvityksiä.

102. Pinxten väittää unionin talousarvioon sovellettavien varainhoitosääntöjen perusteella, ettei ETT voi enää nostaa kannetta sellaisista todetuista tosiseikoista, jotka ovat tapahtuneet yli kolme tai enintään yli viisi vuotta aikaisemmin kuin 5.1.2018 eli päivä, jona ETT antoi alustavan kertomuksen.

103. Ensinnäkin on muistutettava, että vakiintuneesta oikeuskäytännöstä seuraa, että ”kun menettelyn kesto ei ole vahvistettu unionin oikeuden säännöksessä tai määräyksessä, toimielimen kyseisen toimen antamiseen käyttämän ajan kohtuullisuutta on arvioitava kunkin asian olosuhteiden perusteella niin, että huomioon otetaan erityisesti oikeusriidan merkitys asianosaiselle, asian monimutkaisuus[, unionin toimielimen läpikäymät menettelyn eri vaiheet] sekä se, miten asianosaiset ovat toimineet”.⁴⁴ Tästä konkreettisen arvioinnin vaatimuksesta

⁴³ DEC 16/15 FINAL (Pinxtenin asiakirja-aineiston liite B.26).

⁴⁴ Tuomio 28.2.2013, uudelleenkäsitellyt Arango Jaramillo ym. v. EKP (C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, 28 kohta). Ks. myös tuomio 14.6.2016, Marchiani v. parlamentti (C-566/14 P, EU:C:2016:437, 99 kohta).

seuraa näin ollen, että ajan kohtuullisuutta ei voida määritellä tarkan abstraktisesti määritellyn enimmäiskeston avulla, vaan sitä on kussakin tapauksessa arvioitava kyseisen tapauksen olosuhteiden perusteella.⁴⁵

104. Tässä tilanteessa sitä viiden vuoden aikaa, johon Pinxten tukeutuu, sovelletaan, kuten unionin tuomioistuin on nimenomaisesti todennut, ainoastaan unionin velkojen perinnän ja erityisesti unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 kumoamisesta 25.10.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012⁴⁶ erityisessä asiayhteydessä. Lisäksi on muistutettava, että unionin tuomioistuin on itse tehnyt selväksi, että näissäkin erityisolosuhteissa viiden vuoden aikaraja on pelkkä kumottavissa oleva oletama.⁴⁷

105. Käsiteltävässä asiassa on ensinnäkin huomautettava toimielimen läpikäymistä menettelyn eri vaiheista, että käsiteltävän kanteen nostamiseen johtanut sisäinen menettely käynnistyi 18.7.2016 ja 1.9.2016, kun Pinxtenille ilmoitettiin, että häntä vastaan oli esitetty useita väitteitä, jotka koskivat mahdollisia vakavia väärinkäytöksiä. Tämän jälkeen asiakirja-aineisto lähetettiin 14.10.2016 OLAFille, ja se aloitti tutkimuksensa 15.11.2016. Myöhemmin ETT vastaanotti OLAFin loppukertomuksen 2.7.2018. ETT päätti 12.7.2018 antaa presidenttinsä tehtäväksi laatia ETT:n työjärjestyksen 4 artiklan 1 ja 2 kohdan mukainen alustava kertomus OLAFin loppukertomuksessaan esittämistä tiedoista. Tämä alustava kertomus toimitettiin ETT:n jäsenille ja Pinxtenille yhdessä OLAFin loppukertomuksen kanssa 5.10.2018. Pinxten toimitti kirjalliset huomautuksensa 19.11.2018, ja hänen kuulemisensa järjestettiin 26.11.2018. Näiden seikkojen perusteella ETT päätti kolme päivää myöhemmin saattaa asian unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi SEUT 286 artiklan 6 kohdan perusteella. Siten aika, joka kului siitä, kun Pinxteniä koskevat väitteet tulivat esille, siihen, kun asia päätettiin saattaa unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi, oli joka tapauksessa vain vähän yli kaksi vuotta.

106. Kun otetaan huomioon tänä aikana toteutettujen menettelyllisten toimien lukumäärä – väitteiden esilletuloa seuranneet ensimmäiset Pinxteniin kohdistetut sisäiset toimenpiteet, asian siirtäminen OLAFille ja tämän myöhemmin suorittama tutkimus sekä tosiseikkoja koskevan yhteenvedon, OLAFin loppukertomuksen ja ETT:n alustavan kertomuksen laatiminen, mihin on vielä lisättävä Pinxtenin puolustautumiseen (sekä OLAFille että ETT:lle esitetyt kirjalliset huomautukset ja OLAFin ja ETT:n järjestämät kuulemiset) varattu aika –, mielestäni ei voida sanoa, että ETT:n tapa käsitellä asiaa ja sen käsittelyyn kulunut aika merkitsivät kohtuullisessa ajassa toimimista koskevan periaatteen loukkaamista.

107. Toiseksi on todettava, että pitää paikkansa, että jotkin tosiseikoista ovat vuodelta 2006, jolloin Pinxten aloitti ensimmäisen toimikautensa ETT:ssä. On kuitenkin huomattava, että suuri osa kanneperusteista liittyy lokakuun 2013 jälkeen⁴⁸ eli Pinxtenin itsensä hyväksymänä aikana ilmenneisiin tapahtumiin tai tapahtumiin, jotka, vaikka ne tapahtuivat jo aikaisemmin, toistuiivat vielä tämän väitetysti käänteentekevän ajankohdan jälkeen.⁴⁹ Lisäksi kohtuullisessa ajassa toimimista koskevaa vaatimusta, sellaisena kuin se nykyään vahvistetaan nimenomaisesti

⁴⁵ Ks. vastaavasti tuomio 28.2.2013, uudelleenkäsitteily Arango Jaramillo ym. v. EKP (C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, 29 ja 30 kohta) ja tuomio 14.6.2016, Marchiani v. parlamentti (C-566/14 P, EU:C:2016:437, 100 kohta).

⁴⁶ EUVL 2012, L 298, s. 1.

⁴⁷ Ks. vastaavasti tuomio 14.6.2016, Marchiani v. parlamentti (C-566/14 P, EU:C:2016:437, 104 ja 105 kohta).

⁴⁸ Kuten kaksi kolmesta metsästysretkestä Chambordiin (Ranska) (ensimmäinen kanneperuste), matka Kuubaan (ensimmäinen kanneperuste), yksityisyrittäjien perustaminen ja Pinxtenin toimiminen sen johtajana (neljäs kanneperuste) sekä yksityisasunnon tarjoaminen vuokralle unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle (viides kanneperuste).

⁴⁹ Kuten Pinxtenin käyttöön annettujen polttoaineen maksukorttien väärä ja lainvastainen käyttö (toinen kanneperuste) tai osallistuminen poliittisen puolueen hallitukseen (ensimmäinen ja neljäs kanneperuste).

perusoikeuskirjan 41 ja 47 artiklassa, ei voida rinnastaa rikosasioissa sovellettavaan vanhentumiseen, jolla Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen määritelmän mukaan tarkoitetaan rikoksentehtäjän laillista oikeutta siihen, että häntä ei aseteta syytteeseen tai tuomita sen jälkeen, kun tietty aika on kulunut siitä, kun rikos tehtiin.⁵⁰ Tekijällä on oikeus saada asiansa ”*käsittelyksi* kohtuullisessa ajassa” – eli oikeus kohtuullisen ajan kuluessa oikeudenkäyntiin tuomioistuimessa, kuten perusoikeuskirjan 47 artiklassa tarkemmin ilmaistaan. Kurinpito- tai rikosasioissa kohtuullisen ajan vaatimus viittaa siis aikaan, jonka kuluessa väärinkäytökseen syylistynyt on haastettava oikeuteen, eikä tämän ajan kulumisen suinkaan ala tosiseikkojen tapahtuma-ajankohdasta, vaan ajankohdasta, jona asianomainen henkilö ”asetetaan syytteeseen”.⁵¹

108. Joka tapauksessa on niin, että jos kohtuullisessa ajassa toimimista koskeva vaatimus on SEUT 286 artiklan mukaisen erityisen menettelyn yhteydessä ymmärrettävä siten, että siihen sisältyy myös vanhentumisaikaa koskeva sääntö, silloin on myös otettava huomioon SEUT 286 artiklan 6 kohdan nojalla mahdollisesti tuomittavien väärinkäytösten vakavuus. On nimittäin vakiintuneesti katsottu, että niissä jäsenvaltioiden oikeusjärjestyksissä, joissa rikosasioille on vanhentumisaika, kohtuullisen ajan pituus on suoraan suhteutettava väärinkäytöksen vakavuuteen.⁵² Tässä yhteydessä 10 vuoden ajan kulumisen väitettyjen ensimmäisten tekojen ja toimielimen niiden johdosta toteuttaman ensimmäisen toimen välillä – tai käsiteltävässä asiassa jopa 12 vuoden, jos huomioon otetaan ETT:n presidentin alustava kertomus, kuten Pinxten vaatii – ei vaikuta kohtuuttomalta.

5. OLAFin lainvastainen tutkimus ja siitä laadittu kertomus

109. OLAFin tutkimuksen osalta Pinxten vetoaa kolmeen OLAFin ETT:lle antamassa kertomuksessa väitetysti olevaan sääntöjenvastaisuuteen.

a) Tutkimuksen kohteen laajentaminen

110. Ensinnäkin Pinxten lähinnä väittää, että OLAF sääntöjenvastaisesti laajensi tutkimuksensa kohdetta hänen toimistossaan tekemänsä tarkastuksen aikana löytyneiden tietojen tarkastelun perusteella.

111. Pitää paikkansa, että OLAFin ensimmäisessä kirjeessä, jossa Pinxtenille ilmoitettiin, että OLAF oli aloittanut häntä koskevan tutkimuksen, viitattiin ainoastaan ”mahdollisiin ETT:n varojen käytössä tapahtuneisiin väärinkäytöksiin, joihin Pinxten oli [ETT:n] jäsenenä ollut osallisena ja jotka [koskivat hänen] sovellettavien sääntöjen vastaisesti tekemiään ja/tai valtuuttamiaan virkamatkoja ja kohdistuivat Euroopan unionin taloudellisiin etuihin”.⁵³ OLAF ilmoitti Pinxtenin lakimiehelle vasta menettelyn seuraavassa vaiheessa (eli 15.12.2017 Pinxtenin

⁵⁰ Ks. vastaavasti Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 22.6.2000, Coëme ym. v. Belgia (CE:ECHR:2000:0622JUD003249296, 146 kohta).

⁵¹ Ks. vastaavasti Franchimont, M., Jacobs, A. ja Masset, A., *Manuel de procédure pénale*, Larcier, Coll. de la Faculté de droit de l'Université de Liège, 2012, Bryssel, s. 123. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen mukaan ”rikossyytteen vireilläolon katsotaan alkavan ajankohdasta, jona toimivaltainen viranomais on antanut asianomaiselle henkilölle virallisen ilmoituksen siitä, että hänen epäillään syylistyneen rikokseen, tai ajankohdasta, josta lähtien viranomaisen tämän epäilyn johdosta toteuttamat toimenpiteet ovat olennaisesti vaikuttaneet kyseisen henkilön tilanteeseen” (Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio, 5.10.2017, Kalēja v. Latvia, CE:ECHR:2017:1005JUD002205908, 36 kohta).

⁵² Ks. vastaavasti Belgian laista Beernaert, M.-A., Bosly, H. D. ja Vandermeersch, D., *Droit de la procédure pénale*, La Charte, Brugge, 2014, s. 189.

⁵³ OLAFin 22.9.2017 päivätty kirje Pinxtenille (ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.32, s. 252).

lakimiehelle lähettämässään kirjeessä), että OLAFin pääjohtaja oli päättänyt tutkimuksen yhteydessä saatujen tietojen alustavan tarkastelun jälkeen, että tutkimusta laajennetaan mahdollisiin eturistiriitoihin ja muihin SEUT 285 ja SEUT 286 artiklan ja ETT:n jäsenten menettelysääntöjen rikkomisiin.⁵⁴

112. Pinxtenin mukaan tarkastuksen tarkoituksena tai vaikutuksena ei voi olla sellaisten mahdollisten väärinkäytösten paljastuminen, jotka eivät voineet olla tiedossa ennen kyseistä tarkastusta, koska tutkimuksen tarkoitus ja kohde määritellään tutkijoille annetussa toimeksiannossa.⁵⁵

113. Mielestäni tämä on kuitenkin liian suppea tulkinta siitä, millä tavoin OLAFin tutkimus voidaan suorittaa.

114. Ensinnäkin on muistutettava, että OLAFin vastuulle, kuten asetuksen N:o 883/2013 johdanto-osan kuudennessa perustelukappaleessa nimenomaisesti todetaan, ”kuuluvat taloudellisten etujen suojaamisen lisäksi myös kaikki toimet unionin etujen suojelemiseksi sellaisia väärinkäytöksiä vastaan, jotka voivat johtaa hallinnollisiin tai rikosoikeudellisiin menettelyihin”. Saman asetuksen 4 artiklan 2 kohdassa säädetään, että OLAFilla on tämän tehtävän hoitamiseksi oltava ”oikeus viipymättä ja ilman ennakoilmoitusta saada toimielinten, elinten ja laitosten hallussa olevat merkitykselliset tiedot, tietokannoissa olevat tiedot mukaan lukien, ja päästä niiden kaikkiin toimitiloihin. – – Virasto voi ottaa jäljennöksen mistä tahansa toimielimen, elimen tai laitoksen hallussa olevasta asiakirjasta tai tietovälineen sisällöstä ja saada otteita niistä sekä tarvittaessa ottaa nämä asiakirjat tai tiedot haltuunsa sen varmistamiseksi, etteivät kyseiset asiakirjat tai tiedot katoa”. Lopuksi on myös pidettävä mielessä, että unionin toimielinten jäsenillä on erityinen velvollisuus tehdä yhteistyötä OLAFin kanssa asetuksen N:o 883/2013 7 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan nojalla, jonka mukaan toimielimet ”huolehtivat siitä, että niiden – – jäsenet – – antavat [OLAFin] henkilökuntaan kuuluville tarvittavan avun, jotta he voivat suorittaa tehtävänsä tehokkaasti”. Tämä velvollisuus koskee myös ETT:n jäseniä ETT:n jäsenten yhteistyötä koskevista yksityiskohtaisista säännöistä petosten, lahjonnan ja yhteisöjen taloudellisia etuja vahingoittavan muun laittoman toiminnan torjumista koskevien sisäisten tutkimusten yhteydessä tehdyn ETT:n päätöksen nro 99-2004 3 artiklan toisen kohdan nojalla, jonka mukaan ”[ETT:n] jäsenet toimivat [OLAFin] tutkimuksen yhteydessä *täysimääräisesti* yhteistyössä [OLAFin] kanssa”.⁵⁶

115. Kun otetaan huomioon OLAFille osoitetun tehtävän ala, sille tämän tehtävän hoitamiseksi annetut toimivaltuudet sekä ETT:n jäsenille asetettu erityinen yhteistyövelvoite, katson, että OLAFin suorittaman tutkimuksen *vaikutuksena* voi hyvinkin olla sellaisten mahdollisten väärinkäytösten paljastuminen, jotka eivät kuuluneet tutkimuksen alkuperäiseen kohteeseen. OLAFin kieltäminen tutkimasta niitä merkitsisi silmien sulkemista mahdollisilta vakavilta väärinkäytöksiltä, mikä on täysin ristiriidassa OLAFin tarkoituksen, sen toimivaltuuksien ja ETT:n jäsenten yhteistyövelvoitteen kanssa, kun taas OLAFin tutkimusten tehokkuus on yleisen edun mukaista, ja tämä etu johdetaan unionin taloudellisten etujen suojaamiseen liittyvästä laajemmasta yleisestä edusta.⁵⁷

⁵⁴ OLAFin 15.12.2017 päivätty kirje Leville (ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.34, s. 255).

⁵⁵ Pinxtenin vastineen 108 kohta.

⁵⁶ Kursivointi tässä.

⁵⁷ Ks. vastaavasti Inghelram, J.F.H., *Legal and Institutional Aspects of the European Anti-Fraud Office (OLAF)*, Europa Law Publishing, Amsterdam, 2011, erityisesti s. 137.

116. Muunlainen päätelmä vaarantaisi OLAFin *riippumattomuuden*, koska sillä rajoitettaisiin OLAFin pääjohtajan valtuuksia käynnistää tutkimuksia, myös silloin, kun kyse on tutkimuksen kohteen laajentamisesta. Kuten unionin yleinen tuomioistuin totesi siinä yhteydessä, kun se tarkasteli mahdollisuutta laajentaa OLAFin tekemän sisäisen tutkimuksen kohdetta käsittämään ulkoinen tutkimus, ”näin kävisi, jos OLAFin pääjohtajaa – – siinä tapauksessa, että tosiseikoista, jotka tulivat esiin sisäisen tutkimuksen aikana, syntyy riittävän vakavia epäilyjä, estettäisiin – – laajentamasta ensin mainitun kohdetta”.⁵⁸

117. Edellä esitetystä seuraa näin ollen, että koska OLAF suoritti tarkastuksensa sovellettavien sääntöjen mukaisesti, ilmoitti Pinxtenille tutkimuksen kohteen laajentamisesta ja tarjosi hänelle tilaisuuden tulla kuulluksi kaikista teoista, joista häntä lopulta syytettiin,⁵⁹ tässä menettelyssä voidaan ottaa huomioon myös väärinkäytökset, jotka todettiin sen seurauksena, että OLAF laajensi tutkimuksensa kohdetta.

b) Pinxtenin oikeus yksityisyyteen

118. Toiseksi Pinxten väittää, että OLAF loukkasi hänen oikeuttaan yksityisyyteen ottamalla haltuunsa hänen yksityisiä asiakirjojaan ja mahdollisesti ottamalla jäljennöksiä viesteistä, jotka liittyivät hänen lakimieheensä.

119. Perusoikeuskirjan 7 artiklan mukaan jokaisella on oikeus siihen, että hänen yksityis- ja perhe-elämänsä, kotiaan sekä viestejään kunnioitetaan. Tämä oikeus ei kuitenkaan ole täysin ehdoton. Perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan mukaan sitä voidaan rajoittaa edellyttäen, että näistä rajoituksista tosiasialla säädetään lailla, että ne vastaavat unionin tavoittelemia yleisen edun mukaisia tavoitteita ja etteivät ne merkitse suhteetonta loukkaamista tavoiteltuun päämäärään nähden.⁶⁰

120. Tältä osin voidaan todeta, että OLAFin oikeudesta ottaa jäljennöksiä asiaan vaikuttavista asiakirjoista säädetään lailla eli asetuksen N:o 883/2013 4 artiklan 2 kohdan a alakohdassa. Tämä oikeus on välttämätön, jotta voidaan suojata unionin taloudellisia etuja, mikä on kiistatta perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ”unionin tunnustama yleisen edun mukainen tavoite”.⁶¹ Kuten nimittäin unionin tuomioistuin on jo korostanut jäsenvaltioiden osalta, velvollisuus torjua unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvia lainvastaisia toimia ennaltaehkäisevillä ja tehokkailla toimenpiteillä on velvollisuus, josta määrätään muun muassa unionin primaarioikeudessa eli SEUT 325 artiklan 1 kohdassa.⁶²

121. Sillä, että tutkimuksen kohteena oleva henkilö on määrittänyt tietyt asiakirjat yksityisiksi, ei ole tässä yhteydessä mitään merkitystä. Ensinnäkin voidaan huomauttaa, että OLAFin henkilöstölle laadittujen tutkintamenettelyn ohjeiden 13.5 kohdassa todetaan erityisesti, että ”tutkimusyksikön jäsenillä on toimitilojen tarkastuksen aikana pääsy kaikkiin EU:n kyseisen toimielimen, elimen tai laitoksen hallussa oleviin tietoihin, mukaan lukien muun muassa sähköisten tietojen jäljennökset ja *yksityisten asiakirjojen* (myös potilaskertomusten) jäljennökset, silloin kun niillä voi olla merkitystä tutkimuksen kannalta”.⁶³ Tämä tulkinta OLAFin

⁵⁸ Tuomio 6.6.2019, Dalli v. komissio (T-399/17, ei julkaistu, EU:T:2019:384, 86 kohta).

⁵⁹ OLAFin 15.12.2017 päivätty kirje Leville (ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.34, s. 255).

⁶⁰ Ks. vastaavasti tuomio 4.4.2019, OZ v. EKP (C-558/17 P, EU:C:2019:289, 65 kohta).

⁶¹ Ks. vastaavasti Inghelram, J.F.H., *Legal and Institutional Aspects of the European Anti-Fraud Office (OLAF)*, Europa Law Publishing, Amsterdam, 2011, erityisesti s. 91.

⁶² Ks. vastaavasti tuomio 8.9.2015, Taricco ym. (C-105/14, EU:C:2015:555, 50 kohta).

⁶³ Kursivointi tässä.

toimivaltuuksista vaikuttaa olevan asetuksen N:o 883/2013 mukainen, koska kyseisessä asetuksessa OLAF valtuutetaan ottamaan jäljennöksiä mistä tahansa toimielimen, elimen tai laitoksen hallussa olevasta asiakirjasta tai tietovälineen sisällöstä edellyttäen, että niillä on merkitystä tutkimuksen kannalta.

122. Lisäksi on otettava huomioon, että sellaisen tutkimuksen yhteydessä, jossa selvitetään, käyttikö Pinxten väärin virka-asemaansa, hänellä ei voida katsoa olevan erityisen vahvoja yksityisyyttä koskevia oikeuksia aineistoihin, jotka on tuotettu hänen virkatoimintansa aikana – lukuun ottamatta puhtaasti yksityisiä ja henkilökohtaisia kirjeitä ja sähköpostiviestejä. Muunlainen päätelmä olisi vastoin unionin toimielinten velvollisuutta suojata unionin taloudellisia etuja petoksilta ja muulta laittomalta toiminnalta toimenpiteillä, joiden on oltava ennalta ehkäiseviä.

123. Lisäksi OLAFin toimivaltuudet on määritelty niin, että voidaan varmistaa, että niitä käytetään oikeasuhteisesti. OLAFin henkilöstölle laadittujen tutkintamenettelyn ohjeiden 13.4 kohdan mukaan tarkastus voidaan tarvittaessa suorittaa kyseisen unionin toimielimen jäsenen poissa ollessa. Tällöin ”läsnä on [kuitenkin] oltava joku muu EU:n kyseisen toimielimen – – henkilöstön jäsen taikka turvallisuusyksikön jäsen”.

124. Käsiteltävässä asiassa kukaan ei ole kiistänyt, että tutkimus suoritettiin ETT:n turvallisuuspäällikön ja tietoturvapäällikön ja ETT:n tietosuojavastaavan läsnä ollessa. Pinxtenin yksityisestä kirjeenvaihdosta on todettava, että digitaalisen aineiston rikostutkintaa käsittelevässä raportissa Digital Forensic Operation Report 22/Nov/2017⁶⁴ mainitaan nimenomaisesti, että ”OLAFin tutkijat tekivät kaikista näistä tiedoista esikatselutiedostot tietosuojavaatimusten mukaisesti tietosuojavastaavan pyynnöstä. Kaikista Saapuneet-kansioista eksportoidut yksityiset sähköpostiviestit ja sähköpostiviestit, jotka eivät selvästikään liittyneet tutkimuksen kohteeseen, poistettiin – – Esikatselun ja poiston suoritti tietosuojavaltuutettu – – Tietosuojavaltuutettu toimitti esikatselutiedostot myös sähköisistä asiakirjoista, jotka oli valikoitu ja kopioitu asemilta U\ ja S\.”.

125. Siltä osin kuin on kyse erityisesti Pinxtenin lakimieheen väitetysti liittyvästä kirjeenvaihdosta, on selvää, että asianajajan ja tämän asiakkaan välisen yhteydenpidon luottamuksellisuutta on suojattava unionin oikeuden nojalla, edellyttäen kuitenkin, että yhteydenpito asianajajaan on tapahtunut asiakkaan puolustautumisoikeuksien käyttämiseksi ja turvaamiseksi ja että sitä on käyty riippumattomien asianajajien kanssa.⁶⁵ Käsiteltävässä asiassa on kuitenkin riittävää todeta, kuten ETT huomautti, että Pinxten ei ole esittänyt mitään näyttöä, joka osoittaisi, että OLAF tukeutui asiakirjaan, joka kuuluu asianajajan ja tämän asiakkaan välisen yhteydenpidon luottamuksellisuuden suojan piiriin. Pinxten ei myöskään ole yksilöinyt yhtään tällaista asiakirjaa OLAFin loppukertomuksesta ja sen liitteistä. Digital Forensic Operation Report 22/Nov/2017 -raportin liitteestä 6 sitä vastoin ilmenee, että ”sähköpostin suodatuksessa – – poistettiin kaikki vuotta 2010 aikaisemmat Outlook-kohteet”. Kyseisessä asiakirjassa tehdään myös selväksi, että myöhemmin poistettiin vielä muutakin aineistoa, kuten viittauksia Pinxtenin lakimieheen sekä tämän kanssa käytyä kirjeenvaihtoa.⁶⁶

126. Näissä olosuhteissa on siten todettava, että OLAF ei loukannut Pinxtenin oikeutta yksityisyyteen tutkimuksensa yhteydessä.

⁶⁴ Pinxtenin asiakirja-aineisto, liite B 25.

⁶⁵ Ks. vastaavasti tuomio 18.5.1982, AM & S Europe v. komissio (155/79, EU:C:1982:157, 21 ja 27 kohta) ja tuomio 14.9.2010, Akzo Nobel Chemicals ja Akros Chemicals v. komissio (C-550/07 P, EU:C:2010:512, 70 kohta).

⁶⁶ Pinxtenin asiakirja-aineisto, liite B 25.

c) Pinxtenin puolustautumisoikeudet

127. Kolmannessa kanneperusteessa Pinxten väittää, että OLAF loukkasi hänen puolustautumisoikeuksiaan. Ensinnäkin tosiseikoista toimitettu yhteenvedo oli erittäin lyhyt, siihen liitetyt taulukot eivät olleet ymmärrettäviä eikä kaikkea todentavaa aineistoa toimitettu Pinxtenille. Toiseksi Pinxten väittää, että häntä ei kuultu kaikista tosiseikoista ja todistajien kuulemisista, jotka johtivat kyseisen kertomuksen laatimiseen. Kolmanneksi hänen perustelujaan ei laisinkaan käsitelty kertomuksessa, vaan sen loppuun oli ainoastaan liitetty jäljennökset näistä perusteluista. Neljänneksi Pinxtenin entinen avustaja ei saanut jäljennöstä oman suullisen kuulemisensa pöytäkirjasta.

128. On selvää, että kuten perusoikeuskirjan 41 artiklassa vahvistetaan, oikeus hyvään hallintoon sisältää yhtäältä jokaisen oikeuden tulla kuulluksi ennen kuin häntä vastaan ryhdytään yksittäiseen toimenpiteeseen, joka vaikuttaa häneen epäedullisesti, ja toisaalta jokaisen oikeuden tutustua häntä koskeviin asiakirjoihin.

129. Kuten yhteisöjen tuomioistuin 11.7.2006 antamassaan tuomiossa komissio v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455) muistutti, ”puolustautumisoikeuksien kunnioittaminen kaikissa sellaisissa menettelyissä, jotka on saatettu vireille tiettyä henkilöä vastaan ja joiden päätteeksi voidaan tehdä hänelle vastainen päätös, on [unionin] oikeuden peruseriaate, jota on noudatettava, vaikka tätä menettelyä ei olisi mitenkään säännelty. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan puolustautumisoikeuksien kunnioittaminen edellyttää, että henkilölle, jota vastaan komissio on aloittanut hallinnollisen menettelyn, annetaan tämän menettelyn aikana mahdollisuus tehokkaasti esittää näkemyksensä komission esittämien tosiseikkojen ja olosuhteiden paikkansapitävyydestä ja merkityksestä sekä niistä asiakirjoista, joita [toimielin, elin tai virasto] käyttää [unionin] oikeuden rikkomista koskevan väitteensä tueksi”.⁶⁷ OLAFin tutkimuksen yhteydessä tähän voidaan lisätä, että asetuksen N:o 883/2013 9 artiklan 4 kohdassa myös säädetään, että ”tutkimuksen valmistuttua ei saa tehdä asianomaista henkilöä nimeltä mainitsemia päätelmiä ilman, että tälle on annettu tilaisuus esittää huomautuksia itseään koskevista tosiseikoista”.

130. Käsiteltävässä asiassa on ensin tarkistettava, ilmoitettiin Pinxtenille ajoissa häntä vastaan esitetyt väitteet ja oliko hänellä tilaisuus tulla kuulluksi.⁶⁸

131. En voi hyväksyä Pinxtenin väitettä siitä, että hänen puolustautumisoikeuksiaan ei ole kunnioitettu. Asiakirja-aineistosta käy nimittäin ilmi, että Pinxten kutsuttiin 7.12.2017 päivätyllä kirjeellä 22.12.2017 pidettyyn haastatteluun, joka koski mahdollisia väärinkäytöksiä, joista hänelle oli ilmoitettu 22.9.2017.⁶⁹ Samaten on selvää, että Pinxtenille ilmoitettiin tutkimuksen ja haastattelun kohteen laajentamisesta hänen asianajajalleen lähetetyllä 15.12.2017 päivätyllä kirjeellä.⁷⁰ Pitää paikkansa, että Pinxtenin asianajaja vastasi tähän kirjeeseen ilmoittamalla, että hänen asiakkaansa oli OLAFin käytettävissä 22.12.2017 pidettävässä haastattelussa vain siltä osin kuin oli kyse Pinxtenille asianomaisena henkilönä lähetetyssä ilmoituksessa mainituista tosiseikoista.⁷¹ Pinxtenin haastattelun pöytäkirjasta kuitenkin ilmenee, että suuresta osasta OLAFin tutkimuksessa esiin tulleita ja sen loppukertomukseen sisältyneitä seikkoja keskusteltiin

⁶⁷ 104 kohta.

⁶⁸ Ks. vastaavasti tuomio 11.7.2006, komissio v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, 105 kohta).

⁶⁹ ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.72.

⁷⁰ ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.34.

⁷¹ Pinxtenin asiakirja-aineisto, liite B.20, s. 136.

tai ne ainakin mainittiin tämän haastattelun aikana vapaasti ja esteittä.⁷² Lisäksi ne seikat, joita ei suoraan otettu esiin haastattelussa, sisältyivät kuitenkin myöhemmin toimitettuun tosiseikkojen yhteenvetoon (kuten matka Crans Montanaan tai osallistuminen poliittisen puolueen hallitukseen taikka (väitetyksi) väärät vahinkoilmoitukset). Tältä osin on todettava, että vaikka Pinxten väittää, että tosiseikoista toimitettu yhteenveto oli erittäin lyhyt ja etteivät siihen liitetyt taulukot olleet ymmärrettäviä, on selvää, että sekä sovellettavat säännöt että väitetyt väärinkäytökset oli kyseisessä yhteenvedossa esitetty riittävän kattavasti. Pinxten tuskin voi väittää, että tosiseikkojen yhteenveto ei ollut selkeä ja tyhjentävä, sillä hän esitti siitä vähintään 36 sivua huomautuksia – joihin annettua määräaika pidennettiin tarkasteltavan asian laajuuden perusteella 10 työpäivällä –, jotka käsittelivät kaikkia tosiseikkojen yhteenvedossa väitettyjä seikkoja.⁷³

132. Lisäksi on korostettava, että OLAFin loppukertomus sisältää ainoastaan OLAFin pääjohtajan suositukset. Asetuksen N:o 883/2013 11 artiklan 4 kohdan mukaan kertomuksen vastaanottava toimielin toteuttaa sisäisen tutkimuksen tulosten edellyttämät toimet, erityisesti kurinpidolliset ja oikeudelliset toimet. On kuitenkin niin, että mahdollisen asianomaiselle henkilölle vastaisen päätöksen tekee se toimielin, jolle OLAFin loppukertomus on osoitettu.

133. Edellä esitetyn perusteella katson, että sitä, että Pinxten sai – sen jälkeen, kun OLAF oli kuullut häntä jo ensimmäisen kerran ja kun hänen oli annettu esittää huomautuksensa tosiseikkojen yhteenvedosta – jäljennöksen OLAFin loppukertomuksesta ja sen liitteistä voidakseen valmistautua ETT:n hallinnolliseen menettelyyn, joka edelsi häntä vastaan SEUT 286 artiklan 6 kohdan perusteella nostettua kannetta, ei näin ollen voida jättää huomiotta arvioitaessa, onko oikeus tulla kuulluksi toteutunut.

134. Tältä osin on huomautettava, että Pinxtenille annettiin tilaisuus paitsi esittää kirjalliset huomautuksensa OLAFin loppukertomuksesta ja ETT:n presidentin laatimasta alustavasta kertomuksesta – minkä hän myös teki –⁷⁴ myös tulla kuulluksi kyseisissä asiakirjoissa esitetyistä tosiseikoista.⁷⁵

135. Näissä olosuhteissa on pakko todeta, ettei hallinnollisen menettelyn kulkuun liity seikkoja, joilla loukattaisiin Pinxtenin puolustautumisoikeuksia.

6. Päätelmä menettelysäännöistä ja oikeuksista, joihin Pinxten vetoaa

136. Edellä esitetystä seuraa, että kaikki Pinxtenin puolustukseen esittämät perusteet, jotka liittyvät menettelyllisiin seikkoihin ja useiden eri oikeuksien ja erityisesti puolustautumisoikeuksien kunnioittamiseen, on hylättävä.

137. Perusteellisuuden vuoksi on lisättävä, että vaikka ETT tukeutuu suurelta osin OLAFin loppukertomukseen pyrkiessään osoittamaan, että sen väitteet ovat perusteltuja, on kuitenkin niin, että sen pyyntö on kyseisestä kertomuksesta ja sen liitteistä riippumattakin täysin ymmärrettävä. Lisäksi kanteesta ilmenee, että ETT on esittänyt tosiseikoista myös omia arvioitaan, joissa se tietyiltä osin irtisanoutuu OLAFin päätelmistä.

⁷² ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.73.

⁷³ ETT:n asiakirja-aineisto, liitteet B.37.41 ja B.37.88.

⁷⁴ ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.40.

⁷⁵ ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.41.

C SEUT 286 artiklassa tarkoitettujen velvoitteiden laiminlyönti

1. SEUT 286 artiklan 6 kohdan soveltamisedellytykset

138. Ennen kuin tutkitaan, onko Pinxten laiminlyönyt yhtä tai useampaa hänelle ETT:n jäsenenä kuuluvaa velvollisuutta, lienee syytä toistaa seuraavat kolme huomautusta, jotka jo esitettiin edellä tässä ratkaisuehdotuksessa.

139. Ensinnäkin SEUT 286 artiklan sanamuodosta ilmenee, että ETT:n jäsenten velvollisuutena on varmistaa, että unionin yleinen etu menee aina sekä kansallisten etujen että henkilökohtaisten etujen edelle.⁷⁶ Toiseksi ETT:n jäsenten on SEUT 285 ja SEUT 286 artiklan mukaisesti paitsi noudatettava riippumattomuutta, kunniallisuutta ja pidättyvyyttä koskevia velvollisuuksia, myös oltava mahdollisimman puolueettomia ja pyyteettömiä. Tämä edellyttää väistämättä täyttä vastuunalaisuutta siinä, miten he käyttävät julkisia varoja.⁷⁷ Kolmanneksi perussopimuksessa ei määrätä mitään siitä, minkälaisia väärinkäytösten on oltava tai miten usein niitä on tapahduttava, jotta SEUT 286 artiklan 6 kohtaa voidaan soveltaa. Ainoa soveltamisedellytys on, että asianomainen ETT:n jäsen ei enää täytä tehtävänsä edellyttämiä vaatimuksia tai että hän laiminlyö toimielimen jäsenyydestä johtuvia velvollisuuksiaan.

140. Koska komission jäseniä koskevat perussopimuksen määräykset ovat samankaltaisia kuin sen ETT:n jäseniä koskevat määräykset, on selvää, että myös jälkimmäisten on huolehdittava siitä, että he käyttäytyvät moitteettomasti. Velvoitteiden laiminlyönnin on kuitenkin oltava jossain määrin vakavaa, ennen kuin SEUT 286 artiklan 6 kohdassa tarkoitettu kanne voidaan oikeuttaa.⁷⁸ Tämä vakavuusvaatimus selittyy suoraan sillä, että mahdollinen seuraamus, jonka unionin tuomioistuin voi määrätä tehtävän haltijalle (tai, kuten käsiteltävässä asiassa, entiselle tehtävän haltijalle), jos väitteet epäkohdista hyväksytään, on ankara. Toiseksi SEUT 286 artiklan 6 kohdan yleisestä sanamuodosta ja kyseisen määräyksen merkityksestä unionin institutionaalisessa rakenteessa voidaan päätellä, että kyseinen laiminlyönti voi aiheutua joko yhdestä mutta vakavasta teosta tai useista vähemmän vakavista mutta toistuvista teoista, joiden toistaminen osoittaa selvää piittaamattomuutta voimassa olevista säännöistä.

141. Edellä esitetystä seuraa, että jotta SEUT 286 artiklan 6 kohdan mukaista kannetta voitaisiin pitää perusteltuna, kyseisen määräyksen asiayhteydessä on riittävää – mutta kuitenkin välttämätöntä –, että osoitetaan, että kyseessä on jossain määrin vakava laiminlyönti. Kyseisen vakavan laiminlyönnin on aiheuduttava joko yhdestä vakavasta teosta tai sellaisen vähemmän vakavan saman teon, jota ei yksinään tarkasteltuna pidettäisi riittävän vakavana, toistamisesta. Toisaalta teon tai sen toistumisen taikka jopa useiden tekojen kumuloitumisen vakavuus voi vaikuttaa eläkeoikeuden tai muiden vastaavien etuuksien epäämisen laajuuteen.⁷⁹

2. Pinxtenin tapauksessa esitettyjen kanneperusteiden tarkastelu

142. ETT esittää kanteensa tueksi viisi kanneperustetta, joista jo pelkästään ensimmäiseen kanneperusteeseen liittyy ainakin 332 eri tosiseikkaa. Kuten edellä jo selitin, kaikki virheet, joihin kanneperusteissa vedotaan, eivät kuitenkaan ole olennaisia SEUT 286 artiklan 6 kohdassa

⁷⁶ Ks. vastaavasti tuomio 11.7.2006, komissio v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, 70 ja 71 kohta).

⁷⁷ Ks. edellä tämän ratkaisuehdotuksen 70–76 kohta.

⁷⁸ Ks. vastaavasti tuomio 11.7.2006, komissio v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, 72 kohta).

⁷⁹ Ks. vastaavasti tuomio 11.7.2006, komissio v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, 73 kohta).

tarkoitettun laiminlyönnin toteen näyttämisessä. Siksi rajoitun kunkin kanneperusteen tarkastelussa ainoastaan niihin tosiseikkoihin, jotka mielestäni todennäköisimmin viittaavat ETT:n jäsenyydestä johtuvien velvoitteiden kiistattomaan laiminlyöntiin, tämän kuitenkin poistamatta muiden tosiseikkojen paikkansapitävyyttä.

a) Ensimmäinen kanneperuste: ETT:n varojen väärinkäyttö sellaisten toimintojen rahoittamiseksi, jotka eivät liity tehtäviin ETT:n jäsenenä tai ovat yhteensopimattomia tämän tehtävän kanssa

143. Asetuksen N:o 2290/77 7 artiklan mukaan ETT:n jäsen, jota ”on pyydetty *tehtäväänsä hoitaessaan* siirtymään tilintarkastustuomioistuimen [ETT:n] toimipaikan ulkopuolelle, saa korvauksen matkakuluista [ja] hotellikuluista [ja] korvauksen – – jokaiselta täydeltä matkapäivältä”. Tämän säännöksen sanamuodosta ilmenee, että kyseisten korvausten ja päivärahojen saaminen edellyttää sitä, että toiminnan, josta menot ovat aiheutuneet, on liitettävä ETT:n jäsenen tehtävien hoitamiseen.

144. Kun tarkastellaan todistusaineistoa, jota pääosin ei ole kiistetty, on vaikea olla tekemättä sellaista johtopäätöstä, että Pinxten käytti väärin kyseistä järjestelmää ilmoittamalla tietyt toiminnot tavalla, joka ei ole asianmukainen, saadakseen niistä asetuksessa N:o 2290/77 myönnetty korvaukset. Valitettavasti on todettava, että hänen oleskelunsa Crans Montanassa (Sveitsi) ja Kuubassa ja hänen osallistumisensa tiettyihin Chambordissa (Ranska) ja Ciergnonissa (Belgia) järjestettyihin metsästystapahtumiin antavat tästä laajalti näyttöä.

1) Oleskelu Crans Montanassa

145. ETT:n presidentille osoittamassaan 11.7.2013 päivätyssä muistiossa Pinxten selitti, että ”Crans Montana Forum [oli] kutsunut [hänet] tilintarkastustuomioistuimen II jaoston puheenjohtajana osallistumaan kesäkokoukseensa 22.–25.8.2013”.⁸⁰ Muistion mukaan ”hallitusten, diplomaattipiirien, kansainvälisten järjestöjen, poliittisten puolueiden ja parlamenttien johtavat edustajat kaikkialta maailmasta kokoontuvat Crans Montanaan keskustelemaan ajankohtaisista poliittisista kysymyksistä”. Koska siis ”[Pinxten oli] kutsuttu tapahtumaan [ETT:n] jäsenenä, [hän pyysi] tilintarkastustuomioistuinta korvaamaan hänen majoituskulunsa ja osallistumismaksun ([3 570,00 euroa])”.

146. Vaikka ETT antoi luvan tähän virkamatkaan ja maksoi pyydetyn korvauksen, asiakirja-aineistosta ilmenee, että kolme Pinxtenin muistiossaan ilmoittamaa seikkaa – se, että hänet oli kutsuttu tapahtumaan, tapahtuman tarkoitus sekä siitä aiheutuneet kustannukset – eivät tarkkaan ottaen pitäneet paikkaansa.

147. Ensinnäkin vaikuttaa siltä, että Pinxteniä ei ollut kutsuttu tähän tapahtumaan ETT:n III jaoston puheenjohtajana eikä edes toimielimen jäsenenä. Päinvastoin, sillä vaikka Pinxtenin avustaja oli 29.5.2013 lähettänyt osoitteeseen info@cmf.ch sähköpostiviestin, jossa ilmoitettiin Pinxtenin kiinnostuksesta osallistua tapahtumaan, hän sai samana päivänä vastauksen, jonka mukaan ”Crans Montana Forumin kesäkokous on rajoitettu tapahtuma, jossa vain pieni määrä henkilöitä (40 henkilöä) kutsutaan koolle tähän hienoon vuoristohotelliin”. Vasta erään entisen belgialaisen ministerin järjestelyä asiaa ja suositeltua Pinxteniä tämä sai joidenkin viikkojen

⁸⁰ ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.27, s. 3859.

kuluttua tapahtuman järjestäjiltä toisen sähköpostiviestin, jossa hänet toivotettiin tervetulleeksi osallistumaan tapahtumaan, viittaamatta kuitenkaan mitenkään hänen tehtäväänsä tai asemaansa toimielimessä.⁸¹

148. Toiseksi Crans Montana Forumin palvelutoimiston 29.5.2013 päivätyssä ensimmäisessä sähköpostiviestissä mainittiin, ettei ollut olemassa mitään tiettyä ”erityiseksi kesäkokoukseksi” kutsuttua ohjelmaa. Tämän vahvistavat kyseisen vuosittaisen tapahtuman esite ja siitä myöhemmin toimitettu ohjelma. Kyseisessä asiakirjassa mainittiin, että ”kesäkokous on tarkoitettu enintään 60:lle Forumin ystävälle, [jotka] kokoontuvat tähän harvinaislaatuiseen lomakohteeseen rentoutumaan ja seurustelemaan erityisen etuoikeutetuissa puitteissa”.⁸² Tapahtuman koko ohjelmasta kävi myös ilmi, että mitään työkokouksia ei pidetty eikä edes muodollisiin keskusteluihin ollut varattu aikaa. Kaikki aamu- ja iltapäivät käytettiin kävelyretkiin, tutustumiskäynteihin ja ostosmatkoihin. Ohjelmassa todellakin todetaan melko vastaansanomattomasti, että ”kyseessä on viikonloppu vuoristossa! Mitään erityisiä tyyli- tai pukeutumisvaatimuksia ei ole”. Osallistujia kehoitetaan ”asettumaan lomatunnelmiin ja tulemaan sellaisina kuin ovat”.⁸³

149. Kolmanneksi, vaikka Pinxten pyysi korvaamaan majoituskulut ja osallistumismaksun, jotka hänen mukaansa tekivät 3 570,00 euroa, ilmoittautumislomakkeesta ja laskusta ilmenee, että Forumin Pinxteniltä perimä maksu oli vain 2 950,00 euroa.⁸⁴ Erotus – 620 euroa – vastasi lisäkustannuksia, jotka aiheutuivat kahdesta lisäyöstä, jonka Pinxten ja hänen vaimonsa viettivät hotellissa vuorokautta ennen tapahtumaa ja vuorokauden sen jälkeen, vaikka ohjelman oli määrä alkaa vasta 22.8.2013 klo 19 ja vaikka 25.8.2013 ei ollut enää laisinkaan ohjelmaa aamiaisen eli klo 9.30 jälkeen. Vaikka he matkustivat perille autolla Luxemburgista asti, nämä kaksi lisäyötä eivät olleet välttämättömiä tapahtumaan osallistumisen kannalta.⁸⁵

150. Koska tapahtuman ohjelma ei ollut kovinkaan tiukka, on syytä epäillä, onko ETT:lle voinut olla mitään etua siitä, että Pinxten osallistui tapahtumaan. Se näyttää ainoastaan tarjonneen hänelle tilaisuuden virkistäytyä ja viettää vapaa-aikaa hienossa hotellissa miellyttävässä kohteessa. Näissä olosuhteissa tämä toiminta olisi todellisuudessa pitänyt luokitella yksityiseksi matkaksi.

151. Näin todetessani en jätä huomiotta sitä, että ohjelman sisältöön olisi kenties voitu kiinnittää tarkempaa huomiota ja Forumin tapahtuman todellisesta luonteesta olisi voitu esittää lisäkysymyksiä, ennen kuin Pinxtenille annettiin lupa osallistua tapahtumaan. Mielestäni ei silti olisi kohtuullista arvostella tästä ETT:tä. ETT:llä oli nimittäin oikeus odottaa jäseniltään korkeaa etiikkaa, ja etenkin jos joku sen jäsenistä osallistui tapahtumaan, joka todellisuudessa tarjosi tälle vain tilaisuuden levätä ja rentoutua, tämän olisi kuulunut maksaa se omista varoistaan eikä viime kädessä unionin veronmaksajien rahoilla.

⁸¹ Tämä perustuu Pinxtenin avustajan 29.5.2013 lähettämään sähköpostiviestiin (ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.27, s. 3858) ja Crans Montana Forumin palvelutoimiston 29.5.2013 ja 12.6.2013 päivätyihin sähköpostiviesteihin (ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.27, s. 3857 ja 3875).

⁸² ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.27, s. 3881.

⁸³ ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.27, s. 3862 to 3865.

⁸⁴ ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.27, s. 3860 (lasku) ja 3861 (ilmoittautumislomake).

⁸⁵ Luxemburgin (ETT:n kotipaikka) ja Crans Montanan (Sveitsi) välisen matkan pituus on valitusta reitistä riippuen 600–650 km eli 6–6,5 h.

2) Oleskelu Kuubassa

152. Pinxten ja hänen vaimonsa olivat matkalla Kuubassa 30.3.2015–14.4.2015. Pinxten ilmoitti matkan ETT:lle tehtynä virkamatkana, mistä syystä hän sai virkamatkakulujen korvauksia ja päivärahaa yhteensä 10 042,71 euroa.

153. ETT:n presidentille 24.3.2015 lähettämässään muistiossa Pinxten esitteli Kuuban-matkaansa seuraavasti: "[sen] pitäisi lisätä ymmärrystä EU:n ja Kuuban välisistä suhteista maan nopeasti muuttuvan tilanteen valossa. Tämä voi johtaa siihen, että III jaosto, joka vastaa unionin ulkosuhteisiin liittyvien hankkeiden tilintarkastuksesta, sisällyttää Kuuban johonkin tulevista työohjelmistaan. Virkamatkalla keskitytään lähinnä yhteydenpitoon kansalaisyhteiskunnan edustajien (kansalaisjärjestöt, tutkijat, toimittajat jne.) kanssa ja käydään tutustumassa EU:n ja UNDP:n yhteishankkeisiin paikan päällä. Kaikista tämän matkan eteen Luxemburgin ja Brysselin päässä tehdyistä järjestelyistä huolimatta useimmat tapaamiset ja tutustumiskäynnit joudutaan Kuuban 'autoritaarisen' valtiorakenteen takia järjestämään vasta Havannaan saapumisen jälkeen".⁸⁶

154. Tästä esittelystä huolimatta ETT:n unionin tuomioistuimelle toimittamasta asiakirja-aineistosta ilmenee selvästi, että matka oli jo alun alkaen suunniteltu yksityiseksi matkaksi. Pinxtenin avustajan ensimmäisessä unionin pysyvälle edustajalle Kuubassa lähettämässä sähköpostiviestissä nimittäin selitettiin, että Pinxten ja hänen vaimonsa suunnittelivat yksityistä matkaa Kuubaan, koska he eivät olleet vielä tutustuneet tähän maahan.⁸⁷ Kyseisessä sähköpostiviestissä Pinxten pyysi suosittelemaan hotelleja sekä kaupunkeja ja saaria, joissa kannattaisi käydä, ja kysyi muita hyödyllisiä tietoja. Seuraavana päivänä lähetettiin toinen sähköpostiviesti, jossa lueteltiin kaupungit, joita Pinxten oli itse ajatellut ja jotka olivat ne, joissa Pinxten ja hänen vaimonsa lopulta kävivät.⁸⁸

155. Pitää paikkansa, että noin 10 päivää ennen matkalle lähtöä Pinxten ilmoitti haluavansa tavata toimittajia ja kansalaisjärjestöjen ja EU:n tuensaajien ja/tai sopimuskumppaneiden edustajia ja käydä tutustumassa tiettyihin hankkeisiin.⁸⁹ Pinxtenin avustajat olivat siten nimenneet tärkeimmäksi sopimuskumppaniksi YK:n kehitysohjelman (UNDP) ja lähettäneet UNDP:lle sähköpostiviestin, jossa tiedusteltiin, oliko sen hankkeisiin mahdollista tutustua paikan päällä sinä aikana, kun Pinxten ja hänen vaimonsa oleskelivat kyseisellä seudulla.⁹⁰

156. Vastaukset tähän pyyntöön olivat kuitenkin selviä ja yksimielisiä. Unionin Kuuban suurlähettiläs vastasi, että "tästä voi Kuubassa aiheutua monenlaisia hankaluuksia – Kuubassa matkailun ja virkatehtävien yhdistäminen [on] pääsääntöisesti vaikeaa".⁹¹ Kuubassa asuva UNDP:n edustaja vahvisti, että "UNDP:n Kuuban toimisto oli [tästä] arviosta täysin samaa mieltä".⁹² Myös Belgian Kuuban suurlähettiläs kirjoitti olevansa täysin samaa mieltä unionin suurlähettilään esittämästä arviosta ja täsmensi, että "virallinen tapaamisen järjestäminen [oli] hyvin epätodennäköistä [ja että] sama päti epävirallisiin tapaamisiin, [koska] Kuuban

⁸⁶ ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.26, s. 3553.

⁸⁷ 28.1.2015 lähetetty sähköpostiviesti (ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.26, s. 3509).

⁸⁸ 29.1.2015 lähetetty sähköpostiviesti (ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.26, s. 3516).

⁸⁹ UNDP:lle 18.3.2015 lähetetty sähköpostiviesti (ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.26, s. 3737) ja unionin edustustolle Kuubassa 19.3.2015 lähetetty sähköpostiviesti (ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.26, s. 3504).

⁹⁰ 8.3.2015 lähetetty sähköpostiviesti (ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.26, s. 3737).

⁹¹ 18.3.2015 lähetetty sähköpostiviesti (ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.26, s. 3736 ja 3737).

⁹² 20.3.2015 lähetetty sähköpostiviesti (ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.26, s. 3737).

viranomaiset eivät yleensä hyväksy kutsuja tämänkaltaisiin tapaamisiin, [ja] tämä koski varsinkin omassa maassaan tai organisaatiossaan korkeassa asemassa olevien ulkomaisten virkamiesten tapaamisia”.⁹³

157. Vaikka Pinxtenin avustaja välitti kaksi ensimmäistä sähköpostiviestiä Pinxtenille 18.3.2015⁹⁴ – joten tämän on täytynyt olla tietoinen siitä, että Kuuban viranomaiset eivät suhtautuneet suopeasti minkäänlaisten virka-asioiden ja ensisijaisesti matkailutarkoituksessa tehtävien matkojen yhdistämiseen –, Pinxten nimenomaisesti mainitsi ETT:n presidentille osoittamassaan 24.3.2015 päivätyssä muistiossa, että ”virkamatkalla keskitytään yhteydenpitoon kansalaisyhteiskunnan edustajien (kansalaisjärjestöt, tutkijat, toimittajat jne.) kanssa ja käydään tutustumassa EU:n ja UNDP:n yhteishankkeisiin”. Tähän hän lisäsi, että ”useimmat tapaamiset ja tutustumiskäynnit joudutaan järjestämään vasta Havannaan saapumisen jälkeen”.

158. On vaikea uskoa, että Pinxten on voinut ajatella, että tällaiset tapaamiset ja käynnit olisivat mahdollisia, koska häntä oli toistuvasti varoitettu siitä, että kaikki tutustumiskäynnit ja paikallisten viranomaisten tapaamiset edellyttivät työviisumia, ja koska hän oli tästä huolimatta päättänyt matkustaa Kuubaan turistikäynnillä.⁹⁵ Joka tapauksessa Pinxtenin matkaohjelmasta ilmenee, että ainoat Kuubassa järjestetyt tapaamiset olivat 31.3.2015 eli ensimmäisenä Kuubaan saapumisen jälkeisenä päivänä järjestetty epävirallinen tapaaminen unionin suurlähettilään kanssa ja sitä seuraavana päivänä järjestetty parin tunnin suunnittelematon tapaaminen erään unionin Kuubassa olevan edustuston jäsenen kanssa.⁹⁶

159. Muilta osin unionin suurlähettiläs oli ainoastaan kutsunut Pinxtenin ja hänen vaimonsa 2.4.2015 virka-asuntoonsa epäviralliselle tervetuliaislounaalle Belgian suurlähettilään ja hänen vaimonsa, Kuubassa asuvan UNDP:n edustajan ja Kuuban kirjailija- ja taiteilijaliiton edustajan seuraan. Unionin suurlähettiläs itse⁹⁷ ja Kuubassa olevan unionin edustuston jäsen, jonka Pinxten tapasi edellisenä päivänä,⁹⁸ vahvistivat OLAFin tutkimuksen aikana, että lounas oli luonteeltaan epävirallinen. Jälkimmäinen oli jo maininnut Pinxtenin vierailusta in tempore non suspecto laatumassaan lyhyessä yhteenvedossa, että lounas oli täysin epävirallinen.⁹⁹ Kyseisessä yhteenvedossa myös vahvistetaan, että 1.4.2015 järjestetyssä tapaamisessa käytiin ”rentoa tuttavallista keskustelua – ennemminkin poliittisista kuin teknisistä intresseistä ja näkökulmista käsin”. Lisäksi voidaan huomauttaa, että vaikka kyseiseen maahan tehtyä matkaa ei muilta osin ole kiistetty, mitään muita virallisia tai edes puolivirallisia käyntejä tai tapaamisia ei järjestetty.

160. Näissä olosuhteissa on varsin ilmeistä, että kyseessä oli pitkälti yksityinen matka. Joka tapauksessa on selvää, että Havannassa kolmen päivän aikana järjestetyt kaksi tapaamista ja yksi lounas eivät oikeuttaneet 14 päivän kiertomatkaa kyseiseen maahan. Sen sijaan, että Pinxten olisi myöntänyt, että hänen ETT:lle laatumassaan 24.3.2015 päivätyssä muistiossa mainitut tavoitteet eivät toteutuneet, hän väitti virkamatkaraportissaan, että ”[hän oli] onnistunut tapaamiaan useita

⁹³ 18.3.2015 lähetetty sähköpostiviesti (ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.26, s. 3765).

⁹⁴ 20.3.2015 lähetetty sähköpostiviesti (ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.26, s. 3736).

⁹⁵ Euroopan unionin Kuubassa olevan edustuston yhteistyöasioita koskeva jaoston päällikön Pinxtenin avustajalle 18.3.2015 lähettämä sähköpostiviesti (ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.26, s. 3768) ja Euroopan unionin Kuuban suurlähettilään 18.3.2015 lähettämä sähköpostiviesti (ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.26, s. 3764).

⁹⁶ ETT:n asiakirja-aineisto, liite B.37.26, s. 3500 ja 3501 ja s. 3522–3528.

⁹⁷ ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.26, s. 3751 (hollanniksi).

⁹⁸ ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.26, s. 3752–3756.

⁹⁹ ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.26, s. 3761 (21.4.2015 päivätty yhteenvedo espanjaksi) ja s. 3758 ja 3759 (5. ja 6.5.2015 päivätty yhteenvedot englanniksi).

kiinnostavia ja asioista perillä olevia henkilöitä”.¹⁰⁰ Tässä tilanteessa olisi enintäänkin mahdollista katsoa, kuten ETT:n edustaja istunnossa totesi, että matkapäivistä kaksi oli käytetty virallisiin tehtäviin.

3) Metsästysretket Chambordiin (Ranska) ja Ciergnoniin (Belgia)

161. ETT:n asiakirja-aineistosta ja OLAFin tutkimuksesta ilmenee, että Pinxten näyttää harrastaneen säännöllisesti metsästystä. Hän osallistui muutamiin OLAFin loppukertomuksessa mainituista noin 40 metsästysretkestä ikään kuin osana virkamatkoja ja sai niistä tällä perusteella virkamatkakulujen korvaukset ja päivärahat. Tämä koskee ainakin kolmea Chambordissa (Ranska) ja kahta Ciergnonissa (Belgia) järjestettyä metsästystä.

162. Chambordissa 25.1.2013, 13.2.2015 ja 12.2.2016 järjestetyistä metsästysretkistä voidaan todeta, että Pinxten perusteli näitä matkoja sillä, että hänet oli kutsuttu ETT:n jäsenenä yhdessä muiden unionin ja Ranskan johtavien henkilöiden kanssa tapahtumaan, jota hän kutsui ”Eurooppa-päiväksi”. Chambordin kansallispuiston johtajan – Pinxtenin pyynnöstä OLAFin tutkimuksen yhteydessä – toimittamasta lausunnosta¹⁰¹ huolimatta ainoa muu viittaus ”eurooppalaiseen metsästykseen” – ”une battue européenne” – esiintyy Chambordin kansallispuiston metsästys- ja metsänhoito-osaston johtajan lähettämässä sähköpostiviestissä, jossa Pinxten kutsuttiin 13.2.2015 järjestettävään metsästykseen. Tämä 7.12.2014 lähetetty sähköpostiviesti oli osoitettu *ministeri* Pinxtenille (eikä Pinxtenille ETT:n jäsenenä).¹⁰²

163. Lisäksi vaikuttaa siltä, että Pinxten kutsuttiin näille metsästysretkille omasta aloitteestaan ja henkilökohtaisen ystävän välityksellä.¹⁰³ Ennen muuta on todettava, että missään muissa Chambordista vaihdetuista sähköpostiviesteissä ja missään Pinxtenin saamista kolmesta virallisesta kutsusta ei viitata ”Eurooppa-päivään” tai ”eurooppalaiseen metsästykseen”. Kutsuissa tai niiden vastauskorteissa päinvastoin mainittiin ainoastaan ”villisikojen sääntelyä koskeva metsästys”,¹⁰⁴ ”peurojen ja villisikojen metsästys”¹⁰⁵ tai ainoastaan ”sääntelymetsästys”.¹⁰⁶

164. Toisaalta, vaikka pitää paikkansa, että virkamatkoihin voidaan yhdistää myös sosiaalista toimintaa tai epävirallisia tapaamisia, on huomattava, että niiden Chambordissa järjestettyjen metsästysten, joihin Pinxten osallistui vuosina 2013, 2015 ja 2016, ohjelmista ilmenee, että kaikki päivät kuluivat metsästystoimintaan, aamusta aina illalliseen asti.¹⁰⁷ Näissä olosuhteissa on vaikea nähdä, miten nämä tapahtumat liittyivät Pinxtenin tehtävään ETT:ssä.

¹⁰⁰ Pinxtenin ETT:n presidentille osoittama 16.4.2015 päivätty muistio (ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.26, s. 3555 ja 3556).

¹⁰¹ Chambordin kansallispuiston johtajan 4.12.2018 lähettämä sähköpostiviesti (Pinxtenin asiakirja-aineisto, liite B.29).

¹⁰² ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.9, s. 1635.

¹⁰³ Eräälle Chambordin kansallispuiston työntekijälle 1.2.2012 lähettämässään sähköpostiviestissä Pinxten viittaa selvästi henkilökohtaiseen kontaktiinsa, jonka välityksellä Chambordin kansallispuiston johtaja oli ystävällisesti kutsunut hänet osallistumaan sääntelyä koskevaan metsästykseen (”dans le cadre d’une battue de régulation”) kaudella 2011/2012. Niillä kerroilla, kun Pinxten ei aikataulunsa takia päässyt osallistumaan, hän ilmoitti nimenomaisesti, että mikäli johtaja joskus toiste haluaisi kutsua hänet metsästämään Chambordin kansallispuistoon, hän ottaisi mielihyvin kutsun vastaan (ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.9, s. 1056 ja 1686).

¹⁰⁴ ”Une battue de régulation de sangliers”. Ks. vuoden 2013 kutsu (ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.9, s. 1647) ja vuoden 2015 kutsu ja vastauskortti (ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.9, s. 1619).

¹⁰⁵ 12.2.2016 lähetetty sähköpostiviesti, joka koski metsästystä (ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.9, s. 1595).

¹⁰⁶ ”Une battue de régulation”. Ks. vuoden 2016 kutsu (ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.9, s. 1603).

¹⁰⁷ ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.9, s. 1647 (2013), s. 1621 (2015) ja s. 1603 (2016).

165. Ciergnonin metsästysten mahdollista yhteyttä Pinxtenin työhön tai vastuisiin ETT:ssä on vieläkin vaikeampi ymmärtää. Toisin kuin 29.9.2020 järjestetyn kuulemisen aikana väitettiin, Belgian kuningashuoneen protokollapäällikkö oli lähettänyt kutsut Pinxtenin yksityiseen osoitteeseen Belgiassa. Kutsuissa ei millään tavoin viitattu ETT:hen tai mihinkään ”Eurooppa-päivään”.¹⁰⁸ Lisäksi OLAFin kertomukseen liitetyn taulukon mukaan näistä vuosina 2014 ja 2015 järjestetyistä metsästyksistä maksettiin Pinxtenille päivärahaa ja/tai korvattiin hotellikulut.¹⁰⁹

b) Toinen kanneperuste: verohelpotusten väärä ja lainvastainen käyttö

166. Toisessa kanneperusteessaan ETT väittää, että Pinxten rikkoi valmisteveroja koskevasta yleisestä järjestelmästä ja direktiivin 92/12/ETY kumoamisesta 16.12.2008 annetun neuvoston direktiivin 2008/118/EY¹¹⁰ 12 artiklaa ja diplomaattiedustustoille myönnettävistä päivärahoista ja poikkeuksista 7.2.2013 annetun Luxemburgin asetuksen säännöksiä. ETT väittää erityisesti, että Pinxten käytti väärin ja lainvastaisesti hänen käyttöönsä annettuja polttoaineen maksukortteja antamalla tiettyjen henkilöiden hyötyä perusteettomasti arvonlisä- ja valmisteverohelpotuksista, joita Luxemburgissa myönnetään diplomaateille.

167. Kuten muillakin ETT:n jäsenillä, Pinxtenillä oli käytössään kaksi polttoaineen maksukorttia, jotka oli tarkoitettu enintään kahdelle Luxemburgissa rekisteröidylle yksityisautolle. Toista korttia hän käytti henkilökohtaisessa autossaan, jota ajoi hänen vaimonsa, ja toista toisessa henkilökohtaisessa autossaan, jota ajoi hänen poikansa. Se seikka, että näitä polttoaineen maksukortteja käyttämällä sai hinnanalennuksia ja arvonlisäverovähennyksiä, mainitaan nimenomaisesti 18.3.2009 päivätyssä sähköpostiviestissä, johon Pinxten itse vetosi vastineessaan.¹¹¹ Lisäksi ETT:n presidentille ja jäsenille sekä ETT:n pääsihteerille 3.11.2010 osoitetussa muistiossa tehtiin selväksi, että korteissa oli osittain ETT:hen ja osittain käyttäjään itseensä liitetty luottamuksellinen tunnus, josta kunkin ostotapahtuman suorittaja voitiin tunnistaa. Muistiossa lisättiin, että ”kukin kortti on nimetty vain yhdelle autolle, ja sitä on näin ollen säilytettävä ajoneuvossa”.¹¹²

168. Tässä yhteydessä on tarpeetonta korostaa, että yksi Pinxtenin pojista ei ollut enää vanhempiensa huollettavana (eikä hänellä siten ollut enää lupaa käyttää kyseistä polttoaineen maksukorttia). Tästä seikasta riippumatta on nimittäin selvää, että polttoaineen maksukorttien käytössä ei noudatettu edellä mainittuja sääntöjä.

169. Ne kaksi autoa, joille ylimääräiset polttoaineen maksukortit oli nimetty, olivat kumpikin dieselmaksukortteja. Korttien käyttöä tutkittaessa paljastui kuitenkin useita epäkohtia. Ensinnäkin polttoaineen myyjän laskuista ilmenee, että polttoaineen maksukortteja käytettiin säännöllisesti moottoribensiinin ostoon (ainakin 11 kertaa 17 kuukauden aikana).¹¹³ Lisäksi laskuista ilmenee, että toista näistä polttoaineen maksukorteista käytettiin dieselin ostoon ja toisella ostettiin

¹⁰⁸ ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.9, s. 1508 ja 1509.

¹⁰⁹ ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.9, s. 1886 ja 1887.

¹¹⁰ EUVL 2009, L 9, s. 12.

¹¹¹ Service Gestion administrativen 18.3.2009 lähettämä sähköpostiviesti (Pinxtenin asiakirja-aineisto, liite B.34).

¹¹² ETT:n asiakirja-aineisto, liite B.37.30, s. 4093.

¹¹³ Kortista 0027 3 *** , joka oli nimetty ajoneuvolle, jonka rekisterinumero on CD-7572, ks. ETT:n asiakirja-aineisto, liite 37.30, s. 4133, 4140, 4147, 4159, 4163, 4165, 4170, 4172, 4184 ja 4188.

samana päivänä moottoribensiiniä, ja lähtökohtaisesti molempia samaan autoon.¹¹⁴ Joinakin päivinä samaa polttoaineen maksukorttia oli jopa käytetty yhdellä ja samalla huoltoasemalla, kerran moottoribensiinin ja kerran dieselin ostoon niin, että välissä oli kulunut 2 tai 4 minuuttia,¹¹⁵ mikä on selvästikin mahdotonta. Näissä olosuhteissa selitys vara-ajoneuvosta ei ole uskottava. Nämä laskut päinvastoin osoittavat, että ylimääräisiä polttoaineen maksukortteja on käytetty ilmeisellä tavalla väärin ja useissa Pinxtenille osoitetuissa asiakirjoissa selvästi selitettyjen sääntöjen vastaisesti. Itse asiassa jo pelkkä kahden eri polttoaineen – joista toinen ei edes soveltunut sille ajoneuvolle, jolle kortti oli nimetty – samanaikainen käyttö osoittaa, että Pinxten oli luovuttanut polttoaineen maksukortit ja niihin liitetyt veroedut luvattomasti kolmansille osapuolille.

c) Kolmas kanneperuste: väärät vahinkoilmoitukset

170. Kolmannessa kanneperusteessa Pinxteniä syytetään väärrien vahinkoilmoitusten tekemisestä kahdesta vahingosta, joissa Pinxtenin käyttöön annettu virka-auto oli ollut osallisena ja joista hän sai kaksi perusteetonta vahingonkorvausmaksua. Ensimmäinen liittyi 14.1.2010 tapahtuneeseen tilanteeseen, jossa Pinxtenin autonkuljettaja ajoi viinipullon ja useita vaatekappaleita sisältäneen matkalaukun yli. Toinen liittyi 17.1.2011 tapahtuneeseen Pinxtenin yksityisauton, jota ajoi hänen poikansa, ja virka-auton, jota ajoi hänen kuljettajansa, väliseen onnettomuuteen. Autonkuljettajan OLAFin tutkimuksen aikana antamasta todistajanlausunnosta kuitenkin ilmenee, että ensimmäinen tilanne ei ollut johtanut seurauksiin, jotka vahinkoilmoituksessa oli ilmoitettu, ja että autonkuljettaja ei tosiasiallisesti ollut osallisena jälkimmäisessä onnettomuudessa.

171. Ensimmäisestä tapahtumasta on todettava, että Pinxtenille korvattiin vakuutuksesta useita vaatekappaleita, mukaan lukien kaksi miesten pukua, hänen autonkuljettajansa allekirjoittaman vahinkoilmoituksen¹¹⁶ ja Pinxtenin itsensä allekirjoittaman muodollisen lausunnon¹¹⁷ perusteella. Olosuhteet, joissa vahinko tapahtui, eivät kuitenkaan ole täysin selvät, kun otetaan huomioon Pinxtenin autonkuljettajan OLAFin tutkimuksen aikana antama todistajanlausunto. Lisäksi saman todistajanlausunnon mukaan matkalaukku, johon viinipullo särkyi, oli liian pieni sisältääkseen kaksi miesten pukua, kuten Pinxten vakuutusyhtiölle ilmoitti.¹¹⁸ Samaan aikaan vakuutusyhtiö näyttää maksaneen korvaukset vahinkoilmoitusta riitauttamatta.

172. Toisesta onnettomuudesta on todettava, että Pinxtenin osuus siihen on epäselvä. Tapahtumasta ilmoitti alun perin Pinxten itse. Vakuutusyhtiö kuitenkin kieltäytyi korvaamasta, koska onnettomuus oli tapahtunut saman perheen kahden jäsenen välillä. Tämän vahvistetaan paitsi sähköpostiviestissä, jonka vakuutusyhtiön virkailija lähetti ETT:n autoista vastaavan leasingyhtiön johtajalle 28.1.2011 eli alle kaksi viikkoa onnettomuuspäivän jälkeen,¹¹⁹ myös Pinxtenin itsensä vakuutusyhtiön johtajalle osoittamassaan 11.1.2012 päivätyssä kirjeessä.¹²⁰

¹¹⁴ Esimerkiksi korttia 0027 3 *** käytettiin 11.4.2017 dieselin ja korttia 0029 5 *** moottoribensiinin ostoon, ja kumpaakin ostettiin ajoneuvolle, jonka rekisterinumero oli CD-7572 (ETT:n asiakirja-aineisto, liite 37.30, s. 4163); korttia 0027 3 *** käytettiin 28.7.2017 dieselin ja korttia 0029 5 *** moottoribensiinin ja dieselin ostoon, ja kumpaakin ostettiin ajoneuvolle, jonka rekisterinumero oli CD-7572 (ETT:n asiakirja-aineisto, liite 37.30, s. 4172).

¹¹⁵ Esimerkiksi 4.5.2017 kortilla 0029 5 *** ostettiin dieselä klo 17.56 ja moottoribensiiniä klo 18.00, ja kumpaakin ajoneuvolle, jonka rekisterinumero oli CD-7572 (ETT:n asiakirja-aineisto, liite 37.30, s. 4165); 28.7.2017 kortilla 0029 5 *** ostettiin moottoribensiiniä klo 15.03 ja dieselä klo 15.05, ja kumpaakin ajoneuvolle, jonka rekisterinumero oli CD-7572 (ETT:n asiakirja-aineisto, liite 37.30, s. 4172).

¹¹⁶ ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.31, s. 4324.

¹¹⁷ ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.31, s. 4325.

¹¹⁸ Pinxtenin autonkuljettajan kuuleminen todistajana 7.12.2017 (kysymykset 1, 2, 3 ja 6) (ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.31, s. 4331 ja 4332).

¹¹⁹ ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.31, s. 4198.

¹²⁰ ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.31, s. 4246.

Kirjeessään Pinxten toteaa nimenomaisesti, että tapahtumat etenivät aivan kuten hän oli aiemmin selostanut ja että hän piti vakuutusyhtiön päätöstä kohtuuttomana, koska ainoa syy korvaamisesta kieltäytymiseen oli se, ettei vahinkoon saanut olla osallisena eikä vahinkoilmoitusta laatia kaksi saman perheen jäsentä. Selitykset, jotka Pinxten antoi ETT:n pääsihteerille 1.9.2016 päivätyssä muistiossaan, jonka mukaan ”tämä kirje saattaa antaa tapahtumista toisenlaisen kuvan sellaiselle henkilölle, joka ei nähnyt tapahtumaselostusta eikä tiedä, että S.G. oli [hänen] virallinen autonkuljettajansa, [mutta] että [Pinxten] ei suinkaan väittänyt [itse] ajaneensa virka-autoaan”,¹²¹ eivät ole vakuuttavia. Yhtäältä tämä asiakirja laadittiin ajankohtana, jona ETT esitti ensimmäiset väitteensä. Toisaalta on vaikea uskoa, että Pinxten käyttäisi persoonapronomineja ”minä” tai ”me” (jotka viittaavat Pinxteniin itseensä ja hänen poikaansa), jos osallisena oleva henkilö olisi kolmas osapuoli.

173. On kuitenkin huomautettava, että vakuutusyhtiölle toimitetun vahinkoilmoituslomakkeen olivat allekirjoittaneet Pinxtenin poika ja Pinxtenin autonkuljettaja. Asiakirja-aineiston tarkastelun perusteella ei kuitenkaan voida sulkea pois sitä, että Pinxtenin autonkuljettaja lopulta allekirjoitti vahinkoilmoituksen ETT:ssä autonkuljettajista vastaavan henkilön¹²² tai Pinxtenin itsensä aloitteesta reaktiona siihen, että vakuutusyhtiö kieltäytyi korvaamasta.¹²³ Näissä olosuhteissa on todettava, ettei ole yksiselitteistä näyttöä siitä, että Pinxten osallistui korvaukseen johtaneeseen väitettyyn vakuutuspetokseen ja oli siitä tietoinen.

174. Näissä olosuhteissa en katso, että kolmas kanneperuste on näytetty toteen.

d) Neljäs kanneperuste: toimiminen kaupallisen yhtiön johtajana ja intensiivisen poliittisen toiminnan harjoittaminen lainvastaisesti ja näistä ilmoittamatta

175. Neljännessä kanneperusteessa Pinxteniä syytetään lähinnä kahdesta seikasta. Ensinnäkin hänen väitetään toimineen kaupallisen yhtiön johtajana vuodesta 2016, jolloin hän osti Burgundista kiinteistön, johon kuului asuintalo ja viinitila. Toiseksi Pinxtenin väitetään harjoittaneen intensiivistä poliittista toimintaa poliittisessa puolueessa sinä aikana, kun hän oli ETT:n jäsen.

176. Kaupallisessa yhtiössä toimimisesta Pinxten väittää, että kyse ei suinkaan ollut kaupallisesta tai ammattimaisesta toiminnasta. Pinxtenin mukaan hän oli – yhdessä vaimonsa ja lastensa kanssa – osakkeenomistajana yksityisessä kiinteistöyhtiössä (société civile immobilière). Johtajana toimiminen ei ollut ammattimaista. Yhtiö vain saa vuokratuloja vuokraamalla kiinteistöä.

177. Tästä taloudellisesta näkökohdasta riippumatta asiakirja-aineistosta ilmenee, että Pinxten ei ilmoittanut tästä tilanteesta ajallaan ja, a fortiori, että sitä ei ollut hyväksytty. Tämä kävi ilmi vasta, kun Pinxten ilmoitti ETT:lle syyskuussa 2018 toimikautensa päätyttyä huhtikuussa 2018, että hänet oli kaksi kuukautta aikaisemmin nimitetty Chambolle Musignyssä (Ranska) sijaitsevan viinitilan hallintojohtajaksi (gérant) sen jälkeen, kun se oli muuttanut oikeudellisen muotonsa muotoon ”groupement foncier agricole”.¹²⁴ ETT:n työjärjestyksen soveltamista koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen 6 artiklassa kuitenkin edellytetään, että ETT:n jäsenet antavat

¹²¹ ETT:n asiakirja-aineisto, liite 37.31, s. 4244.

¹²² Ks. vastaavasti vakuutusyhtiön virkailijan vastaukset OLAFin kysymyslomakkeeseen (2 kohta) (ETT:n asiakirja-aineisto, liite B.37.31, s. 4218 ja 4219) ja autonkuljettajista vastaavan ETT:n henkilöstön jäsenen kuuleminen todistajana 7.12.2017 (vastaus kysymykseen 13) (ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.31, s. 4302).

¹²³ Ks. vastaavasti mutta ei täysin varmasti Pinxtenin autonkuljettajan kuuleminen todistajana 16.10.2017 (vastaus kysymykseen 2) (ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.31, s. 4280).

¹²⁴ Pinxtenin ETT:n presidentille 18.9.2018 lähettämä sähköpostiviesti (ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.16, s. 149).

selvityksen kaikesta toimielimen ulkopuolisesta toiminnastaan, ja ETT:n jäsenten menettelysääntöjen 2 artiklan 2 kohdassa määrätään, että selvityksessä ”on mainittava jäsenen suoraan tai kiinteistöyhtiön kautta omistamat kiinteistöt” ja että ainoan poikkeuksen muodostavat kiinteistöt, jotka on tarkoitettu omistajan tai hänen perheensä yksinomaiseen käyttöön. Pinxten ei siten täyttänyt tätä velvollisuutta toimikautensa aikana.

178. Siltä osin kuin on kyse poliittisesta toiminnasta, ETT:n säännöt ovat harvinaisen selvät. Ensinnäkin ETT:n jäsenten menettelysääntöjen 4 artiklan 1 kohdassa todetaan, että jäsenet keskittyvät toimikautenaan tehtäviensä hoitamiseen ja että ”he eivät voi hoitaa minkäänlaisia poliittisia tehtäviä”. Toiseksi ETT:n eettisten ohjeiden 3.2 kohdassa määrätään, että poliittiset, kansalliset tai muut ulkoiset tekijät eivät saa vaikuttaa ETT:n jäsenten työtehtävien hoitoon. Kolmanneksi näiden eettisten ohjeiden 3.3 kohdassa korostetaan vähäistenkin epäilyjen poistamiseksi, että ETT:n jäsenten ”on vältettävä todellisia ja näennäisiä eturistiriitoja, [joita] saattaa syntyä esimerkiksi *poliittisiin organisaatioihin liittyvän jäsenyyden, poliittisten virkavelvollisuuksien* – – takia”.¹²⁵

179. Ei ole epäilystäkään siitä, että Pinxten oli tietoinen näistä säännöistä. Pinxten oli nimittäin jo toukokuussa 2006 pyytänyt, että hän saisi jatkaa toimikauttaan Overpeltin (Belgia) kaupunginjohtajana. Tämä pyyntö kuitenkin hylättiin SEUT 286 artiklan ja edellä mainittujen ETT:n jäsenten menettelysääntöjen nojalla, vaikka Pinxten oli tosiasiasa delegoinut kaikki kaupunginjohtajan tehtävät toisille ja yritti ainoastaan pitää itsellään tähän poliittiseen tehtävään liitetyn arvonimen.¹²⁶

180. Todistusaineistosta kuitenkin ilmenee, että – niin erikoiselta kuin tämä kuulostaakin – vuosina 2006–2017 Pinxten kuului edelleen Belgiassa toimivan poliittisen puolueen hallitukseen. Vastineessaan Pinxten toteaa, että hän oli ollut marraskuusta 2008 lähtien ainoastaan ns. laajennetun hallituksen jäsen eli hänellä ei ollut äänioikeuksia. Tällä perustelulla ei ole juurikaan merkitystä, ja jo sen esittäminen kertoo paljon Pinxtenin yleisestä asennoitumisesta ETT:n jäsenelle asetettuun velvollisuuteen pysyä täysin objektiivisena ja erossa kaikesta poliittisesta toiminnasta.

181. Lienee tarpeetonta lisätä, että äänioikeuksien puuttuminen ei suinkaan estä kyseistä henkilöä ilmaisemasta näkemystään keskustelluista kysymyksistä ja siten vaikuttamasta äänestystulokseen eikä vastaavasti keskusteluja vaikuttamasta kyseiseen henkilöön. Joka tapauksessa on tosiasia, että Pinxten jatkoi toimimista kansallisen poliittisen puolueen aktiivisena jäsenenä, mikä on moitittavaa.

182. On selvää, että Pinxtenillä oli vakaa aikomus pysyä poliittisen puolueensa vaikutusvaltaisena jäsenenä ja siten toimia puoluejohdossa. Niinpä Pinxten esimerkiksi antoi puolueensa puheenjohtajalle henkilökohtaisia neuvoja siitä, mikä olisi puolueen kannalta paras tiedotusstrategia tietyssä talouskysymyksessä.¹²⁷ Erään kerran, kun hän ei päässyt osallistumaan puoluehallituksen kokoukseen, hän vaati saada tavata puolueen puheenjohtajan, koska halusi keskustella tämän kanssa eräästä tälle ja puolueelle merkittävästä kysymyksestä.¹²⁸ Toisaalta on myös näyttöä siitä, että Pinxten osallistui säännöllisesti puoluejohdon työskentelyyn. Esimerkiksi helmikuun 2009 ja huhtikuun 2010 välisenä aikana pidetyistä 57 kokouksesta Pinxten osallistui 30:een, joita toisinaan oli jopa kaksi samalla viikolla. Kokouspöytäkirjoista ilmenee, että niissä

¹²⁵ Kursivointi tässä.

¹²⁶ DEC-C 25/06, 29.5.2006 (ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.14).

¹²⁷ Pinxtenin 23.2.2010 lähettämä sähköpostiviesti Open Vld -puolueen puheenjohtajalle (ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.8, s. 694).

¹²⁸ Pinxtenin 4.1.2016 lähettämä sähköpostiviesti (ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.8, s. 971).

keskustellut aiheet olivat selvästi omiaan vaikuttamaan Pinxtenin työhön tai hänen riippumattomuuteensa ETT:n jäsenenä vieläkin enemmän kuin hänen osallistumisensa kokouksiin. Näihin aiheisiin sisältyi sellaisia kysymyksiä kuin alueelliset ja unionin tason vaalikampanjat ja päätös, joka osakkeenomistajien oli määrä tehdä kahden suuren pankin sulautumisesta Belgiassa,¹²⁹ kansallisten vaalien vaikutukset Belgian tulevaan institutionaaliseen järjestelmään¹³⁰ ja jopa komissiolle toimitettava monivuotinen ohjelma,¹³¹ komission huomautukset Belgian talousarviosta,¹³² kysymys siitä, voisiko Eurooppa-neuvoston ensimmäinen puheenjohtaja olla belgialainen ja pääministerin seuraaja,¹³³ uuden pääministerin nimittäminen¹³⁴ ja puolueen toimintalinjat Belgian tulevalla Euroopan unionin puheenjohtajuuskaudella,¹³⁵ joista siis keskusteltiin Pinxtenin läsnä ollessa sinä aikana, kun hän oli ETT:n jäsen ja hänen puolueensa oli Belgian hallituksessa.

183. Perussopimus on kuitenkin tässä kysymyksessä erityisen selvä: ETT:n jäsenten riippumattomuuden on oltava kiistaton (SEUT 286 artiklan 1 kohta), eivätkä he saa tehtävänsä hoitaessaan ottaa ohjeita milteen hallitukselta tai muultakaan taholta (SEUT 286 artiklan 3 kohta). Tämä tarkoittaa, että tämänkaltaisen aktiivinen puoluepoliittinen toiminta ei sovi mitenkään yhteen ETT:n jäsenyyden kanssa. Kenen tahansa ETT:n jäsenen olisi pidettävä tätä itsestään selvänä, enkä voi olla huomauttamatta, ettei Pinxtenin käyttäytymistä voida tältä osin mitenkään puolustella.

e) Viides kanneperuste: eturistiriita, joka on saatu aikaan tarjoamalla yksityisasuntoa vuokralle tarkastuskohteen vastuuhenkilölle

184. Viidennessä kanneperusteessaan ETT väittää, että Pinxten sai aikaan eturistiriidan tarjoamalla yksityisasuntoa vuokralle unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle (Mogherini) ajankohtana, jona kyseinen yksikkö kuului sen ETT:n jaoston, jonka puheenjohtaja Pinxten tuolloin oli, toimivaltaan.

185. Asiakirja-aineistosta ilmenee, että Pinxten tosiasiallisesti lähetti Mogherinille 20.11.2014 vuokratarjoituksen, jossa ei millään tavoin viitattu Pinxtenin tehtävään ETT:ssä lukuun ottamatta hänen allekirjoituksensa alapuolelle merkittyä sähköpostiosoitetta.¹³⁶ Tämä oli epäilemättä Pinxtenin hoitaman tehtävän kannalta erittäin harkitsematon aloite, joka oli omiaan synnyttämään selvän eturistiriidan.

3. SEUT 285 ja SEUT 286 artiklassa tarkoitettujen velvoitteiden laiminlyönti

186. Asianosaisten väitteet ja asiakirja-aineistot arvioituani totean, että useimmat niistä keskeisistä tosiseikoista, joista ilmenee yksityiskohtaisesti, mistä Pinxteniä syytetään ensimmäisessä, toisessa ja neljännessä kanneperusteessa, on näytetty varmasti toteen. Ne merkitsevät sovellettavien sääntöjen eli ainakin asetuksen N:o 2290/77 7 artiklan, direktiivin 2008/118 12 artiklan, diplomaattiedustustoille myönnettävistä päivärahoista ja poikkeuksista

¹²⁹ Open Vld -puolueen hallituksen pöytäkirja, 27.4.2009 (ETT:n asiakirja-aineisto, liite 37.8, s. 777).

¹³⁰ Open Vld -puolueen hallituksen pöytäkirja, 8.6.2009 (ETT:n asiakirja-aineisto, liite 37.8, s. 784).

¹³¹ Open Vld -puolueen hallituksen pöytäkirja, 14.9.2009 (ETT:n asiakirja-aineisto, liite 37.8, s. 809).

¹³² Open Vld -puolueen hallituksen pöytäkirja, 16.11.2009 (ETT:n asiakirja-aineisto, liite 37.8, s. 848).

¹³³ Open Vld -puolueen hallituksen pöytäkirja, 16.11.2009 (ETT:n asiakirja-aineisto, liite 37.8, s. 847).

¹³⁴ Open Vld -puolueen hallituksen pöytäkirja, 23.11.2009 (ETT:n asiakirja-aineisto, liite 37.8, s. 875).

¹³⁵ Open Vld -puolueen hallituksen pöytäkirja, 22.3.2010 (ETT:n asiakirja-aineisto, liite 37.8, s. 942).

¹³⁶ ETT:n asiakirja-aineisto, liite A.37.37, s. 4722.

7.2.2013 annetun Luxemburgin asetuksen, ETT:n jäsenten menettelysääntöjen 4 artiklan 1 kohdan ja ETT:n eettisten ohjeiden 2.2, 3.2 ja 3.3 kohdan kiertämistä. Myös viidennessä kanneperusteessa väitetty käyttäytyminen eli yksityisasunnon tarjoaminen vuokralle oli epäilemättä harkitsematonta ja siltä osin epäasianmukaista.

187. Vaikka jotkin todetuista tosiseikoista merkitsevät jo itsessään jossain määrin vakavaa laiminlyöntiä, on joka tapauksessa selvää, että ne kokonaisuutena tarkastellen ilmentävät täydellistä piittaamattomuutta voimassa olevista säännöistä. Nämä eri toimet osoittavat sitä perusasennetta, että Pinxten halusi toimikautensa aikana käyttää hyväkseen asemaansa ETT:n jäsenenä myöntääkseen etuoikeuksia ulkopuolisille henkilöille unionin talousarvion kustannuksella.¹³⁷

188. Asiakirja-aineiston perusteella voidaan todeta, että Pinxtenillä oli selviä vaikeuksia paitsi ymmärtää tehtävänsä edellyttämiä vaatimuksia myös määrittää, mitkä kulut voitiin kattaa julkisista varoista ja mistä kuluista hänen kuului vastata itse. Asiakirja-aineistosta ilmenee siten yhtäältä, että Pinxten käytti toistuvasti – tai jopa jatkuvasti – ja selvästi väärin tehtävänsä ETT:ssä liittyviä etuja ja erioikeuksia, jotta hänen ei varsinkaan tarvinnut itse maksaa yksityisiä kulujaan tai vapaa-ajantoimintojaan, jotka eivät mitenkään liittyneet hänen tehtävänsä ETT:ssä, ja toisaalta, että hän ei kyennyt luopumaan poliittisesta urastaan eikä vaikutusvallasta, joka hänellä oli aiemmin ollut Belgian politiikassa.

189. Tällainen käyttäytyminen loukkaa kiistatta vakavasti ETT:n jäsenten tehtäviä määritteleviä keskeisiä periaatteita, jotka vahvistetaan siinä juhlallisessa vakuutuksessa, jota Pinxten toimikautensa alussa vannoi noudattavansa, eli velvollisuutta osoittaa kunniallisuutta, pidättyvyyttä ja riippumattomuutta.

190. Joitakin käsiteltävien kanneperusteiden perustana olevista tapahtumista, kuten oleskelua Crans Montanassa tai Kuubassa, metsästysretkiä Chambordiin ja Ciergnoniin tai ilmeisen huoletonta tapaa käyttää polttoaineen maksukortteja, on sitäkin vaikeampi hyväksyä, kun ajatellaan ETT:n tehtävää Euroopan unionin taloudellisena omanatuntona. Voitaisiin todellakin kysyä, miten ETT:n tilintarkastuksiin voidaan yleensäkin luottaa, jos kerran tilintarkastajat eivät itsekään noudata julkisten varojen käyttöä koskevia sääntöjä? Väitetyt teot ovat sitäkin vakavampia, koska Pinxten oli itse se, joka de facto yritti järjestää itselleen kutsut, jotka hän sitten esitti korvattaviksi hakemiensa kulujen tueksi, vaikka ETT:n jäsenten velvollisuus on aina asettaa unionin yleinen etu henkilökohtaisten etujensa edelle.¹³⁸

191. Pinxten esittää perustelunaan, että säännöt eivät olleet selvät tai että hän on joka tapauksessa noudattanut ETT:n sisäisiä sääntöjä sellaisina kuin ne olivat voimassa tosiseikkojen tapahtuma-aikaan; että hän sai aina ETT:n presidentin luvan ja että muut ETT:n jäsenet tekivät samoin. Vaikka nämä väitteet pitäisivätkin paikkansa – ja kohtuullisuuden vuoksi on todettava, että ETT:n presidentin antamia lupia lukuun ottamatta näitä väitteitä ei ole koskaan näytetty toteen –, mikään niistä ei voi oikeuttaa hänen käyttäytymistään.

192. Ensinnäkin sovellettavien sääntöjen selvyydestä on todettava, että olen jo edellä osoittanut paitsi sen, että keskeiset säännöt, joita Pinxten rikkoi – eli virkamatkoja, polttoaineen maksukorttien käyttöä ja poliittisen toiminnan kieltoa koskevat säännöt – olivat täysin selvät, myös sen, että Pinxten oli täysin tietoinen näistä säännöistä. Lisäksi vaikuttaa ilmeiseltä, että

¹³⁷ Ks. vastaavasti julkisasiamies Geelhoedin ratkaisuehdotus komissio v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:140, 119 kohta).

¹³⁸ Ks. vastaavasti edellä tämän ratkaisuehdotuksen 75 kohta ja tuomio 11.7.2006, komissio v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, 71 kohta).

kunniallisuuden, pidättyvyyden ja riippumattomuuden periaatteita, jotka niin ikään ovat laiminlyöntien, joista Pinxteniä syytetään, perustana, ei suinkaan tarvitse tämentää johdetun oikeuden säännöksillä, jotta niiden olennainen sisältö voitaisiin ymmärtää. Yhdyn myös julkisasiamies Geelhoedin ratkaisuehdotuksessaan komissio v. Cresson esittämään kantaan, jonka mukaan ”ei liene mahdollista eikä hyödyllistäkään yrittää laatia tyhjentäviä sääntöjä moitteettoman käyttäytymisen vaatimuksista julkisissa viroissa. Aina on olemassa käyttäytymistä, jonka osalta ei pystytä määrittämään, mitä vaatimusta on rikottu, mutta jonka voidaan silti päätellä olevan yleisen edun vastaista.”¹³⁹ Tältä osin voidaan huomauttaa, että SEUT 286 artiklaa sovellettaessa mahdollisten väärinkäytösten luokat eivät ole koskaan suljettuja.

193. Toiseksi siitä, että ETT:n presidentti antoi luvat Pinxtenin hakemuksesta, on muistutettava, kuten myös yhteisöjen tuomioistuin lausui tuomiossa komissio v. Cresson, että Pinxten ei voi poistaa vastuutaan vetäytymällä joltakulta toiselta saadun luvan taakse.¹⁴⁰ Lisäksi on huomattava, että saadut luvat perustuivat usein puutteellisiin tai jopa virheellisiin tietoihin. Tässä yhteydessä ETT:n presidenttiä ei voida syyttää siitä, ettei hän pyytänyt epäselvissä tapauksissa tarkempia tietoja. Tilintarkastustuomioistuimen presidentin ja sen jäsenten välinen suhde ei nimittäin ole hierarkkinen vaan tasavertaisten henkilöiden suhde, joka perustuu luottamukseen ja vilpittömään mieleen. Näin ollen kyse ei tosiaankaan ollut siitä, että ETT:n presidentti olisi epäillyt Pinxtenin valehtelevan, vaan pikemminkin siitä, toimiko Pinxten rehellisesti.

194. Tältä osin voidaan muistuttaa, että SEU 4 artiklan 3 kohdassa vahvistetun *vilpittömän yhteistyön* periaatteen mukaan ”unioni ja jäsenvaltiot kunnioittavat ja avustavat toisiaan perussopimuksista johtuvia tehtäviä täyttäessään”. Unioni ei kuitenkaan ole mikään teoreettinen käsite. Se on todellisuus, joka saa konkreettisen muotonsa ihmisissä, jotka sen muodostavat, toimielinten johtotason jäsenet mukaan luettuina. Vaikka matkalupia koskevien hakemusten tueksi toimitettavia tietoja koskevat ETT:n sisäiset säännöt eivät kenties olleet kovin tiukkoja tosiseikkojen tapahtuma-aikaan ja vaikka olisi katsottava, että niitä oli käsiteltävässä asiassa noudatettu, pitää joka tapauksessa paikkansa, että *käyttäytyminen*, johon lupia haettiin, oli selvästi Pinxtenin vannoman virkavalan perustana olevien keskeisten periaatteiden vastainen.

195. Kolmanneksi muiden ETT:n jäsenten käyttäytymisestä on todettava, että vaikka osoitettaisiin, että jotkut heistä ovat menettelleet samalla tavoin – ja toistettakoon, ettei tällaisesta ole esitetty käsiteltävässä asiassa mitään näyttöä –, on muistutettava, että laillisuusperiaatteen mukaan kukaan ei voi vedota edukseen jonkun muun hyväksi tapahtuneeseen lainvastaisuuteen.¹⁴¹

196. Näissä olosuhteissa on pakko todeta, että Pinxtenin käyttäytyminen ei läheskään täyttänyt ETT:n jäsenille asetettuja eettisiä ja lakisääteisiä vaatimuksia. Tämän seurauksena hänelle syntyi vastuu eettisten velvoitteiden jossain määrin vakavasta laiminlyönnistä.

D Seuraamus

197. Kuten yhteisöjen tuomioistuin 11.7.2006 antamassaan tuomiossa komissio v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455) SEUT 245 artiklan toisen kohdan nojalla totesi komission jäsenten osalta, se, että ETT:n jäsen laiminlyö tästä jäsenyydestä johtuvia velvollisuuksia, edellyttää

¹³⁹ Julkisasiamies Geelhoedin ratkaisuehdotus komissio v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:140, 78 kohta).

¹⁴⁰ Ks. vastaavasti tuomio 11.7.2006, komissio v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, 145 kohta).

¹⁴¹ Ks. vastaavasti tuomio 4.7.1985, Williams v. tilintarkastustuomioistuin (134/84, EU:C:1985:297, 14 kohta); tuomio 31.3.1993, Ahlström Osakeyhtiö ym. v. komissio (C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 ja C-125/85–C-129/85, EU:C:1993:120, 197 kohta) ja tuomio 16.6.2016, Evonik Degussa ja AlzChem v. komissio (C-155/14 P, EU:C:2016:446, 58 kohta).

lähtökohtaisesti, että hänelle määrätään seuraamus SEUT 286 artiklan 6 kohdan nojalla.¹⁴² Vaikka ETT jättää seuraamuksen luonteen ja laajuuden unionin tuomioistuimen harkintaan, se katsoo, että seuraamusten määräämisessä on aina otettava huomioon oikeasuhteisuuden periaate.

1. Sovellettava oikeuskäytäntö ja periaatteet

198. Perustuslaillisella tasolla seuraamusten oikeasuhteisuuden periaate vahvistetaan tietenkin perusoikeuskirjan 49 artiklan 3 kohdassa. Siinä määrätään, että rangaistus ei saa olla epäsuhteessa rikoksen vakavuuteen.¹⁴³ Vaikka käsiteltävässä asiassa ei tietenkään ole kyse sen määrittämisestä, onko Pinxten syylistynyt rikokseen, on kuitenkin selvää, että oikeasuhteisuuden periaate kuuluu unionin oikeuden yleisiin periaatteisiin ja että sitä sovelletaan seuraamusten määräämiseen riippumatta siitä, mistä unionin oikeuden alasta on kyse.¹⁴⁴

199. Seuraamusten oikeasuhteisuuden vaatimus esiintyy myös Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännössä. Erityisesti Euroopan ihmisoikeussopimuksen ensimmäisen lisäpöytäkirjan 1 artiklassa määrätään, että ”jokaisella luonnollisella tai oikeushenkilöllä on oikeus nauttia rauhassa omaisuudestaan”.

200. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että sen määrittämiseksi, onko tätä oikeutta loukattu, se arvioi, ovatko rahalliset seuraamukset, vanhuuseläkkeen alentaminen tai menettäminen mukaan luettuina, oikeasuhteisia. Tässä yhteydessä arvioidaan myös, onko varmistettu, että yhteisön yleisen edun mukaisten vaatimusten ja yksilön perusoikeuksien suojan edellytysten välillä on oikeudenmukainen tasapaino.¹⁴⁵ Tämän oikeuskäytännön mukaan vaadittavaa tasapainoa ei ole varmistettu, jos kyseessä olevan henkilön on kannettava erityinen ja poikkeuksellinen rasitus.¹⁴⁶

201. Vanhuuseläkkeen alentamisen tai menettämisen erityisessä asiayhteydessä on myös huomautettava, että Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on korostanut, ettei se pidä täysin kohtuuttomana, että eläkettä sopivassa tilanteessa alennetaan tai se tuomitaan kokonaan menetettäväksi.¹⁴⁷ Toisaalta se, onko oikea tasapaino varmistettu vai ei, riippuu paljolti kunkin asian olosuhteista ja siihen erityisesti vaikuttavista seikoista, jotka voivat kallistaa vaakaa suuntaan tai toiseen.¹⁴⁸

¹⁴² 149 kohta.

¹⁴³ On huomautettava, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistetaan – Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti –, että menettelyiden ja seuraamusten rikosoikeudellisen luonteen arvioimisessa kolmella kriteerillä on merkitystä. Ensimmäinen kriteereistä koskee rikkomisen oikeudellista luonnehdintaa kansallisessa oikeudessa, toinen rikkomisen luonnetta ja kolmas sen seuraamuksen ankaruutta, joka tekijälle voidaan määrätä (ks. vastaavasti tuomio 20.3.2018, Garlsson Real Estate ym., C-537/16, EU:C:2018:193, 28 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

¹⁴⁴ Vaikka tästä tulee välittömästi mieleen sakon määrän määrittäminen kilpailuoikeuden perusteella (ks. esimerkkinä oikeasuhteisuuden merkityksestä kilpailuoikeuden alalla tuomio 26.9.2018, Infineon Technologies v. komissio, C-99/17 P, EU:C:2018:773, 207 kohta), seuraamusten oikeasuhteisuuden periaatetta sovelletaan monilla muillakin aloilla, joista voidaan mainita tulliasiat, unionin taloudellisten etujen suojaaminen, työntekijöiden vapaa liikkuvuus ja laitton maahanmuutto. Ks. näistä esimerkeistä julkisasiamies Bobekin ratkaisuehdotus Link Logistik N&N (C-384/17, EU:C:2018:494, 37 kohta ja alaviitteissä mainittu oikeuskäytäntö).

¹⁴⁵ Ks. vastaavasti Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 18.10.2005, Banfield v. Yhdistynyt kuningaskunta (CE:ECHR:2005:1018DEC000622304) ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 14.6.2006, Philippou v. Kypros (CE:ECHR:2016:0614JUD007114810, 65 ja 66 kohta).

¹⁴⁶ Ks. vastaavasti Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 14.6.2006, Philippou v. Kypros (CE:ECHR:2016:0614JUD007114810, 61 kohta).

¹⁴⁷ Ks. vastaavasti Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 18.10.2005, Banfield v. Yhdistynyt kuningaskunta (CE:ECHR:2005:1018DEC000622304) ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 14.6.2006, Philippou v. Kypros (CE:ECHR:2016:0614JUD007114810, 68 kohta).

¹⁴⁸ Ks. vastaavasti Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 14.6.2006, Philippou v. Kypros (CE:ECHR:2016:0614JUD007114810, 68 kohta).

202. Perusoikeuskirjan 52 artiklan 3 kohdassa määrätään, että siltä osin kuin perusoikeuskirjan oikeudet vastaavat Euroopan ihmisoikeussopimuksessa taattuja oikeuksia, niiden merkitys ja ulottuvuus ovat samat kuin kyseisessä ihmisoikeussopimuksessa. Tämä tarkoittaa, että koska perusoikeuskirjan 17 artiklan 1 kohdassa määrätään myös, että ”jokaisella on oikeus nauttia laillisesti hankkimastaan omaisuudesta sekä käyttää, luovuttaa ja testamentata sitä”, edellä mainitsemani Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen vaatimukset on väistämättä otettava huomioon perusoikeuskirjan 17 artiklassa tarkoitettun vähimmäissuojan tason tulkinnassa.¹⁴⁹

203. Sen arvioimiseksi, onko seuraamus suhteellisuusperiaatteen mukainen, on oikeuskäytännön mukaan otettava huomioon muun muassa asianomaisen henkilön oma käyttäytyminen,¹⁵⁰ rikkomuksen, josta kyseisellä seuraamuksella on tarkoitus rangaista, luonne ja vakavuus¹⁵¹ ja se, kuinka kauan kyseisiä säännöksiä on rikottu,¹⁵² mutta myös ETT:lle toimielimenä aiheutunut vahinko.¹⁵³ Myös se, että asianomainen henkilö ei saa vanhuuseläkkeen menettämisen seurauksena jäädä ilman mitään toimeentuloa, tai yleensäkin se, ettei sen menettämällä saa olla ratkaisevaa vaikutusta henkilön taloudelliseen tilanteeseen kokonaisuutena, voi olla merkityksellinen seikka arvioitaessa seuraamuksen oikeasuhteisuutta.¹⁵⁴

204. Näitä periaatteita ETT:hen soveltaen voidaan sanoa, että Pinxtenin kaltaisilta viranhaltijoilta edellytetään erityistä nuhteettomuutta ja kunniallisuutta. Tämä on hyvin tärkeää tehdä selväksi. Ihmiset ovat luonnostaan heikkoja ja lankeavaisia olentoja, ja kaikkein tunnollisimmat ja kunniallisimmatkin meistä ovat taipuvaisia erehtymään ja toimimaan arvostelukyvyyttömästi. Oikeasuhteisuuden arvioinnissa on siten aina annettava jonkin verran tilaa inhimillisyydelle, ja jos kaikilta korkeisiin virkoihin pyrkiviltä vaadittaisiin täydellisyyttä, palvelukseen ei voitaisi kelpuuttaa oikeastaan ketään.

205. Käsiteltävässä tapauksessa SEUT 286 artiklan 6 kohdassa tarkoitettu kanne on kuitenkin jo luonnostaan oikeasuhteinen, koska, kuten jo edellä huomautin, ainoastaan jäsenen tekemät vakavat virheet voivat oikeuttaa sen nostamisen. Kuten edellä niin ikään totesin, oikeasuhteisuuden arvioinnissa on otettava huomioon myös kyseisen jäsenen käyttäytymisestä asianomaiselle toimielimelle aiheutunut tai aiheutuva vahinko. Korkeisiin virkoihin suostuvilla henkilöillä on erityinen velvollisuus olla käyttäytymättä tavalla, joka vaarantaa sen toimielimen nimenomaiset tavoitteet, jossa he työskentelevät. ETT:n tarkoituksena on lähtökohtaisesti varmistaa, että unionin julkisia varoja käytetään lainmukaisesti ja tehokkaasti, eikä näitä tavoitteita suinkaan edistä se, että ETT:n jäsen käyttäytyy tavalla, joka on ilmeisessä ristiriidassa näiden tavoitteiden kanssa ja heikentää yleistä luottamusta ETT:n kykyyn tai jopa sen halukkuuteen täyttää toimeksiantonsa.

206. Näiden periaatteiden lisäksi on muistutettava, että ainoa todellinen ennakkotapaus itse seuraamuksista löytyy tuomiosta komissio v. Cresson. Kyseisessä asiassa entisen komission jäsenen todettiin syyllistyneen suosinnan harjoittamiseen nimittämällä henkilökohtaisen ystävänsä tiettyyn vastuulliseen asemaan, johon tällä ei ollut minkäänlaista pätevyyttä. Vaikka

¹⁴⁹ Ks. vastaavasti tuomio 21.5.2019, komissio v. Unkari (Maatalousmaan käyttö- ja tuotto-oikeudet) (C-235/17, EU:C:2019:432, 72 kohta).

¹⁵⁰ Ks. vastaavasti Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 18.6.2013, S.C. Complex Herta Import Export S.R.L. Lipova v. Romania (CE:ECHR:2013:0618JUD001711804, 34 kohta).

¹⁵¹ Ks. vastaavasti tuomio 13.11.2014, Reindl (C-443/13, EU:C:2014:2370, 40 kohta).

¹⁵² Ks. vastaavasti tuomio 6.11.2003, Lindqvist (C-101/01, EU:C:2003:596, 89 kohta).

¹⁵³ Ks. vastaavasti julkisasiamies Geelhoedin ratkaisuehdotus komissio v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:140, 123 kohta).

¹⁵⁴ Ks. vastaavasti Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 18.6.2013, S.C. Complex Herta Import Export S.R.L. Lipova v. Romania (CE:ECHR:2013:0618JUD001711804, 38 kohta) ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 14.6.2006, Philippou v. Kypros (CE:ECHR:2016:0614JUD007114810, 72 kohta). Ks. vastaavasti myös tuomio 30.5.2002, Onidi v. komissio (T-197/00, EU:T:2002:135, 152 kohta).

julkisasiamies Geelhoed totesi kyseisessä asiassa esittämässään ratkaisuehdotuksessa, että Cressonin käyttäytyminen oli riittävän vakavaa oikeuttaakseen sen, että Cressonin oikeus eläkkeeseen lakkaa kokonaan, hän katsoi, että lieventäviä seikkoja oli riittävästi, jotta seuraamusta voitiin alentaa 50 prosenttiin eläkkeestä.¹⁵⁵ Yhteisöjen tuomioistuin ei kuitenkaan mennyt näin pitkälle, vaan lausui ainoastaan, että laiminlyönnin toteaminen oli jo sinänsä riittävä seuraamus. Se ei siis määrännyt alentamaan Cressonin eläkkeen määrää.

207. Minkälainen seuraamus käsiteltävässä asiassa olisi sitten määrättävä, kun otetaan huomioon tämä ennakkotapaus ja periaatteet, joita seuraamuksen arvioinnissa on suhteellisuusperiaatteen mukaan noudatettava?

2. Oikeuskäytännön ja periaatteiden soveltaminen käsiteltävän asian tosiseikkoihin

208. Ensinnäkin on muistutettava, että tuomio komissio v. Cresson oli jo itsessään urauurtava. Sekä julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksessa että yhteisöjen tuomioistuimen tuomiossa kuitenkin vahvistetaan vaatimukset, joista Pinxtenin kaltaisten korkeissa viroissa toimivien henkilöiden voidaan olettaa olleen tietoisia. Tältä osin on todettava, että kyseessä oleva laiminlyönti ei muodostu ainoastaan tietyistä yksittäisistä vakavista teoista, vaan myös teoista, joiden toistuminen valitettavasti osoittaa ilmeistä piittaamattomuutta näistä vaatimuksista.

209. Käsiteltävässä asiassa todettu käyttäytyminen toisin sanoen osoittaa, että tavanomaisia käyttäytymissääntöjä on jatkuvasti ja räikeästi jätetty noudattamatta, mikä merkitsee niiden keskeisten periaatteiden, joihin kaikkien unionin toimielinten jäsenten antama sitoumus perustuu, eli kunniallisuuden, pidättyvyyden ja riippumattomuuden periaatteiden, sellaisina kuin ne ETT:n osalta vahvistetaan SEUT 285 ja SEUT 286 artiklassa, vakavaa laiminlyöntiä.

210. Seuraavaksi on todettava, että tuomiossa komissio v. Cresson oli kyse yhdestä ainoasta teosta eli eittämättä törkeästä suosinnan harjoittamisesta, kun taas Pinxten osoitti käyttäytymisellään, että hän oli toistuvasti ja useiden vuosien ajan valmis käyttämään väärin virkaansa toimintaan, joka tähtäsi hänen henkilökohtaiseen vaurastumiseensa tai hänen henkilökohtaisten intressiensä ajamiseen. Pinxtenin jatkuvaa osallistumista Belgian puoluepolitiikkaan ei voida mitenkään puolustella, ja aivan yhtä paheksuttavaa on hänen käyttäytymisensä siltä osin kuin on kyse hänen tietyistä kuluista, kuten koko Kuuban-matkasta, vierailusta Crans Montanaan ja useista metsästysretkistä, tekemistään korvaushakemuksista. Pinxten selvästi käytti polttoaineen maksukorttijärjestelmää väärin omiin yksityisiin tarkoituksiinsa, ja armeliain selitys sille, miksi hän tarjoutui vuokraamaan omistamansa kiinteistön Mogherinille tilanteessa, jossa syntyi Pinxtenin puolelta ilmeinen eturistiriita, oli se, että se osoitti häneltä vain pohjattoman huonoa arvostelukykä.

211. Vaikka joillakin näistä teoista on ollut vaikutuksia unionin talousarvioon, ne kaikki ovat vaikuttaneet myös unionin ja erityisesti ETT:n uskottavuuteen ja julkiseen kuvaan. Tämä on sitäkin vakavampaa, kun kyseessä on ETT:n kaltainen toimielin, jonka koko legitimitetti perustuu sen riippumattomuuteen ja sen tärkeään tehtävään edistää hyvää hallintoa ja yleistä luottamusta siihen, miten unionin julkisia varoja käytetään. Se, että ETT:n jäsenen ei voida luottaa noudattavan talousasioissa tiukkoja vaatimuksia, vaarantaa koko julkisen talouden valvontajärjestelmän unionissa ja aiheuttaa vahinkoa jopa sille toimielimelle, jonka jäsen hän on.

¹⁵⁵ Ks. vastaavasti julkisasiamies Geelhoedin ratkaisuehdotus komissio v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:140, 124–126 kohta).

212. Lopuksi on todettava, että lieventäviä seikkoja on hyvin vähän lukuun ottamatta kenties sitä, että Pinxten palveli virassaan 12 vuotta, ja myönnän auliisti, että hän on tänä aikana tehnyt hyväakin työtä. Ensinnäkin, kuten jo edellä osoitin, ne keskeiset säännöt, joita käsiteltävässä asiassa on rikottu, olivat kuitenkin täysin selvät, ja Pinxtenin asemassa olleen henkilön on täytynyt olla niistä täysin tietoinen ja ymmärtää ne. Toiseksi, vaikka Pinxten sai luvan tiettyihin virkamatkoihin tai menoihin, nämä luvat perustuivat usein puutteellisiin tai jopa väärin tietoihin. Kolmanneksi, vaikka osoitettaisiin, quod non, että tietyt muutkin ETT:n jäsenet käyttäytyivät samalla tavoin kuin Pinxten, tämä ei mitenkään lieventäisi Pinxtenin käyttäytymisen luontaista vakavuutta. Neljänneksi on lisättävä, että vaikka eläkeoikeuksien epäämisellä on todennäköisesti Pinxtenille todellista taloudellista merkitystä – tosin eikö tämä myös ole SEUT 286 artiklan 6 kohdan tarkoitus? – on pidettävä mielessä, että tämä oikeuksien epääminen kohdistuu ainoastaan osaan Pinxtenin ammatillista toimintaa, ja se on kahdesta toimikaudesta huolimatta varsin lyhyt suhteessa hänen koko uraansa. Näissä olosuhteissa en katso, että Pinxtenille ETT:n jäsenenä kertyneiden eläkeoikeuksien epääminen – vaikka ne evättäisiin kokonaan – todennäköisesti jättäisi häntä täysin vaille toimeentuloa.

213. Kaikki tämä oikeuttaa arvioimaan Pinxtenin käyttäytymistä ankarasti. Sen vuoksi olen sitä mieltä, että edellä kuvatut ja toteen näytetyt laiminlyönnit ovat riittävän vakavia oikeuttaakseen sen, että merkittävä osa hänen eläkeoikeuksistaan tai muista vastaavista oikeuksista evätään. Vaikka, kuten edellä jo totesin, myönnän auliisti, että Pinxten on tehnyt toimikausinaan hyväakin työtä – ja tätä seikkaa on jo sinänsä pidettävä merkityksellisenä oikeasuhteisuuden arvioinnissa –, siitä ei päästä yli eikä ympäri, että toimielimelle on aiheutunut huomattavaa vahinkoa.

214. Kaikki tämä osoittaa, että Pinxtenin käyttäytymisestä on tarpeen määrätä ankara seuraamus. Sen vuoksi ehdotan, että unionin tuomioistuin määrää sille SEUT 286 artiklan 6 kohdassa annetun toimivallan nojalla, että kaksi kolmasosaa Pinxtenin eläkeoikeuksista evätään.

VIII Pinxtenin vaatimukset ja oikeudenkäyntikulut

215. Ensinnäkin Pinxten vaatii esittämään sisäisestä tarkastuksesta vuosilta 2012–2018 laaditun kertomuksen, joka koskee ETT:n jäsenten virkamatkakuluja ja kaikkien sen jäsenten virka-autojen käyttöä. Mielestäni tämä pyyntö on hylättävä, koska siitä ei ole mitään hyötyä hänen henkilökohtaisen käyttäytymisensä arvioinnissa.

216. Toiseksi Pinxtenin vahingonkorvausvaatimuksesta on todettava, että se on mielestäni jätettävä tutkimatta SEUT 286 artiklan 6 kohdassa tarkoitetun menettelyn yhteydessä. Jos unionin tuomioistuin noudattaa arviointiani, kyseinen vaatimus on joka tapauksessa perusteeton.

217. Oikeudenkäyntikuluista on todettava, että unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska Pinxten on hävinnyt asian ja ETT on vaatinut oikeudenkäyntikulujensa korvaamista, hänet on veloitettava korvaamaan ETT:n oikeudenkäyntikulut.

IX Ratkaisuehdotus

218. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin ratkaisee asian seuraavasti:

– toteaa, että Euroopan tilintarkastustuomioistuimen nostama kanne on otettava tutkittavaksi

- toteaa, että Karel Pinxten on SEUT 285 ja SEUT 286 artiklassa tarkoitetulla tavalla laiminlyönyt Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsenyydestä johtuvia velvoitteitaan
- määrää, että kaksi kolmasosaa Karel Pinxtenin eläkeoikeuksista ja muista vastaavista etuuksista evätään käsiteltävässä asiassa annettavan tuomion julistamispäivästä lukien
- jättää Karel Pinxtenin esittämän vahingonkorvausvaatimuksen tutkimatta tai joka tapauksessa toteaa sen perusteettomaksi
- velvoittaa Karel Pinxtenin korvaamaan oikeudenkäyntikulut.